

Saulėta, vėsu.

Saulė teka 7:02, leidžiasi 6:11

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VOL. LVIII

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Penktadienis, Spalio-October 15 d., 1971 m.

Kaina 15c

243

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

SUSIRŪPINO SOVIETŲ LAIVYNO STATYBA

"KODĖL NELEIDŽIAMA IZRAELIUI, KAS LEIDŽIAMA SOV. SĄJUNGAI?"

ČIKAGA. — "Chicago Tribune" laišku skyriuje įsidėjo vakar įdomų Reuben Efron rašinį apie "Berlyną ir Vidurinius Rytus". Autorius pradeda savo laišką pastebėdamas, kad pasaulio valstybės vis mažiau veikia pagal įstatymų, principų ar moralės normas, bet grindžia savo elgesį "realpolitikos" principais, nusilenkdamas realybei ir jos balansui. Iš vienos pusės buvo susitarta dėl Berlyno, tačiau Viduriniuose rytuose konfliktas gali užsidegti kiekvieną minutę.

Visi kalba, kad Berlyno susitarimas turi toli siekiančią, istorinę svarbą, sako autorius. Jis atidaro kelią ratifikuoti Sovietų Sąjungos — Vokietijos ir Lenkijos-Vokietijos sutartims, kuriose Vokietija pripažįsta Sovietų Sąjungai 7,000 kvadratinę mylių plotą Rytų Prūsijoje ir pripažįsta Lenkijai apie 40,000 kvadratinę mylių buvusių vokiečių žemių. Kai kurie politikai galvoja, kad Vakarų ambasadoriai pritarė ir sovietų reikalavimams Europos saugumo konferencijai, kuri, be abejonės, pripažintų Rytinę Vokietiją, kaip suvereninę valstybę ir kuri legalizuotų Lietuvos, Latvijos ir Estijos užgrobtumą.

Tuo būdu, sako Reuben Efron, Vokietijos suskaldymas ir Baltijos kraštų jėga įjungimas į Sovietų Sąjungą, bei vokiečių žemių užėmimas, būtų legalizuotas tarptautinės bendruomenės ir pripažintos "karo pasekmės". Toliau autorius nurodo, kad tos pačios didžiosios valstybės, ypač Sovietų Sąjunga nenori "karo pasekmėmis" laikyti Izraelio okupacijos arabų žemėse. Izraelio politika laikoma neteisėta, agresyvia, nors Izraelis siekia pasilaikyti labai nedidelės, strateginio jo saugumui svarbios žemės.

Autorius nurodo, kokių neteisingų, veidmainiškų standartų laikosi tarptautinė bendruomenė, neduodama mažai valstybei lygių teisių. Tikra ironija, kad didelė valstybė, reikalaujanti višiško Izraelio pasitraukimo, yra ne kuri kita, bet — Sovietų Sąjunga, kuri daugiau už kitas laimėjo "pergalės keliu" po Antrojo Pasaulinio karo.

Šeši kandidatai į Aukščiausią Teismą

WASHINGTON. — Prezidentas Nixonas įteikė Amerikos Teisinių sąjungai šešių teisėjų pavardes ir prašė patikrinti jų tinkamumą būti Aukščiausiojo Teismo. Tarp jų šeši yra dvi moterys: Sylvia Bacon iš DC, dirbusi teisingumo departamente ir Mildred Lillie iš Los Angeles, Kalifornijos Apeliacinio teismo narė. Kiti keturi yra: senatorius Robert Byrd iš Virginijos, teisėjas Charles Clark iš Mississippi, teisėjas Herschel Friday iš Arkansas ir Paul Roney iš Floridos.

Išbarė Čilę

WASHINGTON. — Valstybės sekretorius Rogers aštriais žodžiais išbarė Čilės vyriausybę už nukrypimą nuo tarptautinės teisės gairių, nacionalizuojant amerikiečių vario bendroves ir nesumokant už jų turta kompensacijos. Sekretorius įspėjo Čilę, kad šitokie veiksmai gali pakenkti privataus kapitalo įplaukumui į Čilę ir gali sustabdyti užsienio paramą Čilėi.

IŠ VISO PASAULIO

LONDONAS. — Rusėjo mėn. Britanija vėl eksportavo daugiau prekių, negu pirkė užsienyje ir prekybos balansas rodo perteklių 137 mil. dol.

SANTIAGO. — Amerikos ambasadorius Čilėje Edward Korry baigė savo tarnybą. Jį pakeitė naujas ambasadorius Nathaniel Davis, buvęs ambasadorium Bulgarijoje ir Gvatemaloje. Čilės ir Amerikos santykiai šio pasikeitimo metu yra nekokie.

ROMA. — Iš Ispanijos į Vatikaną atvyko 24 m. ispanė Elena Roja ir paprašė audiencijos pasopiežių. Ji norinti tapti katalikų kunigu.

ATENAI. — Graikijoje Lady Amalia Fleming paprašė valdžios, kad ją paleistų iš kalėjimo dėl silpnos sveikatos. Ji yra 62 m. našlė britų mokslininko Flemingo, kuris atrado peniciliną. Ji neseniai buvo užveikta prieš valdžią nuteista 16 mėn. kalėjimo.

WASHINGTON. — Demokratų partijos kredencijų komiteto pirmininkė buvo išrinkta negrė teisininkė Patricia Harris.

NEW YORKAS. — Japonijos Datsun automobilių kainos Amerikoje bus pakeltos iki 2,114 dol.

CARACAS. — Venecuelos lėktuvą piratui nukreipus į Kubą, lėktuve širdies ataka mirė 61 m. amerikietis.

ČIKAGA. — Senatorius Edward Kennedy Čikagoje pasakytė kalboje ragino vyriausybę pagerinti santykius su Kuba. Jei jau Amerika ima gerinti ryšius su Kinija, kodėl šaltas karas turi likti santykiuose su Kuba, klausė senatorius. Jis siūlė baigti ekonominį boikotą, palengvinti keliones į Kubą, kas sumažintų lėktuvų grobimus.

SYDNEJUS. — Australijoje vienas teisėjas, policijai uždraudus teatrinių "Oh! Calcutta" pastatymą, prieš darydamas sprendimą, įsakė grupei suvaizdinti revu teismo salėje. Kaip žinoma, šiame veikalė yra daug nuogų scenų.

BELFASTAS. — Dvi lietsargiais ginkluotos moteriškos apgynė nuo minios tris britų kareivius, kurių šarvuotis buvo sustojęs minios viduryje.

BERNAS. — Šveicarija ir šiaurės Vietnamas susitarė užmegzti diplomatinius ryšius ir pasikeisti ambasadoriais.

ST. MARKS. — Floridoje įvyko parako įmonėje sprogimas, kuriame buvo sužeisti 6 darbininkai, trys jų — sunkiai.

PHILADELPHIA. — Du vyrai atėję į namų reikmenų krautuveną, paprašė savininko nuplauti vandens vamzdžio galą, 18 colių ilgio ir pusantro — storumo. Savininkui vamzdį atpačius, vienas vyras kirtu juo savininkui į galvą, jį apsvaigino ir iš kasos pavogė 100 dol.

Oficiali Irano imperatoriaus šeimos nuotrauka. Iš kairės sosto įpėdinis princas Reza, 11 metų, princesė Leila, posantų metų, pats šachas, princas Ali Reza, 5 m., imperatorienė Farah ir princas Farahnaz, 8 m. Šią savaitę Iranas švenčia 2500 metų valstybės sukaktį. Anksčiau Iranas vadinosi Persija.

BRITŲ KONSERVATORIŲ PARTIJA PASISAKĖ UŽ ISTOJIMĄ Į RINKĄ

BRIGHTONAS. — Britanijos konservatorių partijos suvažiavimas toje pat Anglijos kurorto salėje, kur neseniai baigėsi darbo partijos konferencija, didelę balsų persvarą pritarė vyriausybės sumanymui įsijungti į Bendrąją Europos rinką. Iš konservatorių parlamentarų tik apie 10 yra nusistatę prieš rinką. Darbių tarpe yra apie 60 parlamento narių, kurie žada neklausyti partijos vadovybės ir žada balsuoti už įsijungimą į rinką. Tokiu atveju vyriausybė parlamente gali gauti apie 100 balsų persvarą už įstojimą.

Dešinysis konservatorių sparnas, vadovaujamas Enoch Powell, pasisakė prieš rinką, įrodinėdamas, kad susijungimas su Europos šalimis nesiderina su britų nepriklausomumo idėja, su tautiniu savarankiškumu, kurį britai puoselėjo ir gynė 1,000 metų. Į šitokį argumentą jaunas parlamento narys Norman Stevas pareiškė: "Anglijos karalienė yra stipresnė negu bet kuris Europos prezidentas. Jei mes įstosime į Bendrąją Rinką, vieningas, kas gali atsilikti karalienei, tai — ji gali tapti Europos imperatoriene".

Konservatorių suvažiavimas smarkiai plojo gynybos ministeriui lordui Caringtonui, kuris paskelbė trijų metų, 168 mil. planą sustiprinti britų karo laivyną. Bus pagreitinta dviejų naujų naikintuvų, keturių fregatų ir kitų karo laivų statyba. Ministeris savo kalboje iškėlė sovietų karo laivyno augimą ir reikalą sustiprinti Britanijos laivyną.

Nustatė ribas Kambodijos paramai

WASHINGTON. — Senato užsienio reikalų komitetas nubalsavo apriboti Amerikos paramą Kambodijai ir nustatė 250 mil. dol. per metus ribą. Amerikos karinis štabas buvo rekomendavęs kambodijos paramai 500 mil. dol. Vyriausybė siūlė išleisti Kambodijoje 341 milijoną dolerių.

Senatoriai išreiškė baimę, kad vis didėjanti parama Kambodijai gali atvesti Ameriką į panašią padėtį, kaip Vietnamas. Ir Vietnamo parama panašiai prisidėjo, vis didinant lėšas ir patarėjų skaičių. Todėl komitetas nustatė ribą paramai skaičiui — ne daugiau 200 civilinių ir karinių patarėjų, priskirtų Kambodijai.

Baltų raštas Jungtinėms Tautoms

Š. m. rugsėjo 22 d. sukako 50 metų Tautų Sąjungai į savo narių tarpą priėmus Estiją, Latviją ir Lietuvą. Ta proga Baltų organizacija (Baltų kreipimasis į J. Tautos) visiems J. Tautų ambasadoriams pasiuntė memorandumą. Nurodė, kodėl Baltijos valstybės buvo priimtose į Tautų Sąjungą, iškelta jų valstybių veikla ir pažymėta, kad dabartinės J. Tautos perėmusios buvusios, 1946 m. savo veiklą sustabdžiusios, Tautų Sąjungos našta. J. Tautos buvo priėmusios įvairias deklaracijas dėl laisvo tautų apsisprendimo ir visos trys Baltijos valstybės buvo sovietų neteisėtai okupuotos. J. T. Tautos paprašė paremti Baltijos tautas, joms siekiant nepriklausomybės, bei norint pasinaudoti laisvo apsisprendimo teise. Joms priklauso vieta J. Tautose.

JAV ambasadorius J. Tautos George Bush savo laiške Baltų pirmininkui Kęstučiui Mikului nurodė, kad "mes atitinkamomis progomis ir toliau priminsime Sovietų Sąjungai ir pasaulio bendrijai, jog tautos Sovietų Sąjungos sudėty turi tą pačią laisvo apsisprendimo teisę, kaip ir vadinamos kolonijinės šalys, ir mes prašysime Sovietų Sąjungą leisti toms tautos pilnumą, je ta teise pasinaudoti". (E)

◆ Baltieji Rūmai paskelbė, kad prezidento patarėjas Kissinger antrą kartą į Kiniją išvyksta šį šeštadienį. Jis ten bus keturias dienas.

◆ Š. Airijoje teroristai pagrobė keturis autobusus, du jų su degino. Belfasto sustabdytas autobusų judėjimas. Prie Airijos respublikos sienos apšaudytas britų helikopteris, vienas brielė, tai — ji gali tapti Europos imperatoriene".

◆ Šių metų Nobelio premija už mediciną paskirta amerikiečiui dr. Earl Sutherland, Vanderbilt universiteto Tennessee profesoriui, už jo darbą harmonų srityje.

◆ Sirija paskelbė, kad vakar Izraelio karo lėktuvai buvo įskrię į Siriją.

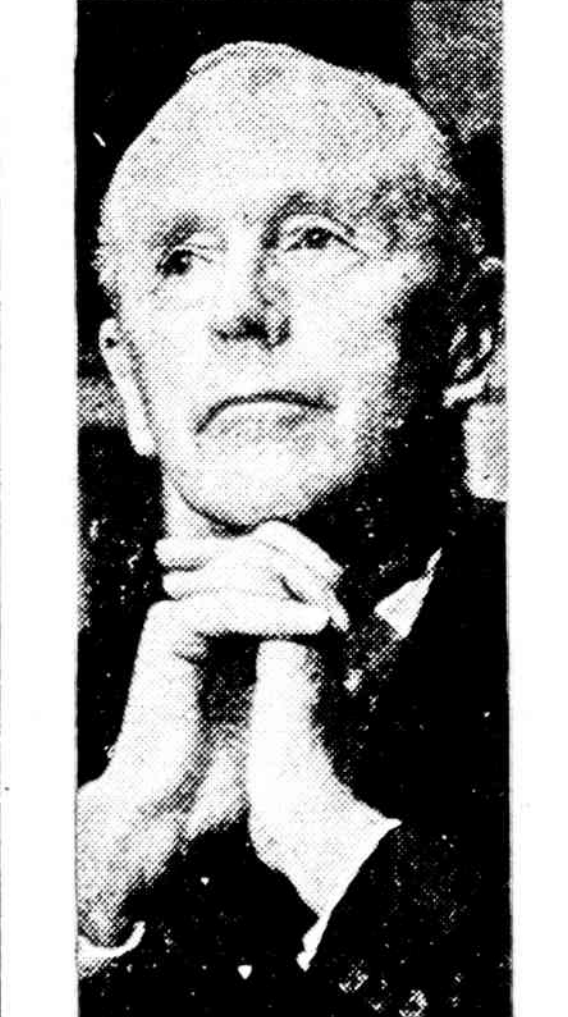
◆ Pietų Vietnamas praėjusią savaitę žuvo 8 amerikiečiai ir 71 buvo sužeistas.

◆ Japonijos imperatoriaus Hirohito sugrįžo namo po 18 dienų kelionį Europoje. Jis vėl buvo trumpam sustojęs Aliaskoje, kur jį pasitiko gubernatorius.

◆ Maskvoje paskutinį koncertą davė džiazo orkestras, vadovaujamas Duke Ellingtono. Višo mėnesio gastrolėse orkestrą visur labai šiltai sutiko sovietų modernios muzikos mėgėjai.

Spaudžia valdžią dėl Taut. Kinijos

WASHINGTON. — Apie 336 Kongreso narių pasirašė peticiją prezidentui, kuris ragina mas daryti viską, kad Tautinė Kinija nebūtų išmesta iš Jungtinių Tautų. Kongreso lėšų pakomitečio pirmininkas John Rooney pagrįsino, kad kongresas neduos lėšų Jungtinėms Tautoms, jei Taiwanas bus pašalintas iš narių tarpo.

Britanijos užsienio reikalų ministras Sir Alec Douglas Home šaltai klausosi debatų Jungtinėse Tautose. Britanijoje jį kritikuoja opozicijos partija už tai, kad jis ištrėmė 105 sovietų diplomatus — žinopus.

SEKRETORIUS LAIRD KALBĖJO APIE SOVIETŲ GINKLŲ GAMYBOS TEMPUS

WASHINGTON. — Gynybos sekretorius Melvin Laird spaudos konferencijoje išreiškė susirūpinimą vis greitėjančia sovietų raketų statyba. Tas greitis jau pralenkęs jo spėjimus, padarytus kongrese prieš septynis mėnesius. Nors Amerikos raketa yra geresnės kokybės, tačiau nėra jokių garantijų, kad sovietai ir šios Amerikos persvaros nepakeis. Sovietai padvigubino savo karo laivų statybos dokus Severodvinske, kur statomi sovietų raketomis ginkluoti povandeniniai laivai. Tas rodo, kad sovietai stengsis pralenkti Ameriką povandeninių laivų srityje. Už poros metų tas gali ir įvykti, jei nebus susitarta dėl strateginių ginklų apribojimo.

Vėl demonstracijos prieš karą Vietname

NEW YORKAS. — Trečiadienį didesniuose Amerikos miestuose vėl prasidėjo demonstracijos prieš karą Indokinijoje. Įvairūs susirinkimai, būdėjimai ir žygiai gatvėse įvyko New Yorke, Brooklyne, Bostone, Los Angeles ir kt. Taikos demonstracijos šiais metais daug mažiau sutraukė dalyvių. New Yorke kartu su protestais dėl karo, buvo sakomos kalbos už Angela Davis paleidimą, už demokratijos Graikijoje atstatymą ir rasizmo panaikinimą Amerikoje.

Čikagoje ir Evanstone panašios demonstracijos dalyvavo tarp 50 ir 100 žmonių.

Volkswagen pakėlė automobilių kainas

BASIN HARBOR. — Volkswagen automobilių bendrovė dar kartą pakėlė savo automobilių Amerikoje kainas, šį kartą 6.8%. Tas pakėlimas padarys tuos automobilius brangesniais už Amerikos mažuosius modelius: Pinto, Vega ar Gremlin. Volkswagen atstovybė Amerikoje nurodė, kad kainas teko pakelti dėl Vokietijos markės vertės pakilimo, lyginant ją su doleriu. Automobilio kaina dabar bus 2,109 dol. Paskutinis kainų pakėlimas buvo rugpjūčio 25 d.

Nežiūrint Amerikos pramonės išleistų mažųjų modelių, vokiečių ir japonų mažieji automobiliai šiais metais neužleido savo turėtų rinkoje pozicijų. Šiais metais Volkswagen įmonė tikisi parduoti net daugiau automobilių kaip pernai. Brangiausias Volkswagen automobilis "411", keturių durų modelis, Amerikoje kainuos 3,512 dol. Už šią kainą galima įsigyti visai neblogą Amerikos automobilį.

Latvių telegrama

Š. m. rugsėjo mėn. 26 d. Čikagoje mirus Lietuvos Gen. Konsului dr. P. Daužvardžiui, Lietuvos Pasiuntinybė Vašingtone gavo Latvijos Atstovo JAV-se, Charge d'Affaires A. Dinbergs telegramą. Jis pažymėjo, kad "šio žymaus lietuvių bei patriotetėkimas bus jaučiamas ne tik Lietuvos užsienio tarnybos ir viso pasaulio lietuvių, bet ir visos baltų tautų bendruomenės".

Amerikos Latvių Sąjungos JAV-se pirmininkas Uldis Grava Lietuvos Atstovui J. Kajekui prisiųstoje telegramoje nurodė, kad mirus Gen. Konsului dr. Daužvardžiui latviai neteko ne tik latvių draugo, bet ir ryžtingo kovotojo už Lietuvos ir Latvijos laisvę. (E)

Gynybos sekretorius paskelbė, kad jis lapkričio pradžioje važiuos į P. Vietnamą patikrinti ten karinės padėties. Kartu su juo vyks adm. Moorer, Jungtinio kariuomenės štabo pirmininkas. Sugrįžę įdėdu duos prezidentui Nixonui padėties apžvalgą.

Rugsėjo 27 d. kongresas paskelbė admiralą Hyman Rickoverio kalbą kongreso komitete. Jis įrodinėjo, kad Amerika jau yra atvira sovietų kariniam spaudimui, ko istorijoje dar nėra buvę. Amerikos užsienio politika jau yra nebederinama su Amerikos jėga ir galybe. Sovietų karo laivyno išaugimas padarė Ameriką pažeidžiama. Amerika turi keisti savo politiką, turi sustiprinti savo karinę jėgą, aiškino admiralas Rickover.

Jis nurodė, kad sovietai seniai turi didesnę armiją, o jei jiems pavyks pastatyti ir stipresnį laivyną, tai Amerika nebegalės paremti savo užsienio operacijų. Tokiuose atvejuose, kur Amerika nenorės rizikuoti branduoliniu karu, sovietai galės primesti Ameriką savo valią. Rickoveris pabrėžė sovietų statusus atominių povandeninių laivų, kurie iš vandenynų gėlių gali šaudyti branduolinius raketas. Sovietai jau turi 65 tokius povandeninių laivų, iš jų 37 varomi atominė energija. Tokiais tempais statydami laivus, kaip lig šiol, sovietai už 4 metų turės dvigubai daugiau povandeninių, atominių laivų už Ameriką.

Sovietų diplomatų manymu, prezidento Nixono kelionė į Maskvą yra surišta su strateginiu ginklų apribojimo klausimu. Iki kelionės, Vienos derybose tikimasi pažangos. Tuo atveju prezidentas Nixonas sutartį Maskvoje ir pasirašytų.

Toliau stiprins Egipto kariuomenę

MASKVA. — Egipto prezidentas Sadatas baigė pasitarimus Maskvoje ir per Siriją išvyko namo. Paskelbtame bendrame pareiškime sakoma, kad susitarta toliau stiprinti Egipto karinę jėgą. Pakartojamas reikalavimas Izraeliui pasitraukti iš visų arabų žemių. Pasmerkiamas prieš komunistus ir prieš Sovietų Sąjungą nukreipta arabų šalyse veikla.

Vakarų diplomatų žiniomis, Maskva jau yra davusi Egiptui karinės paramos 2.5 bil. dol. Kai kurie rusų intelektualai vadina Egiptą "sovietų Vietnamu".

Komunikate pritariama trijų arabų valstybių federacijai, tačiau pareiškiamas noras, kad ta federacija būtų "pažangiųjų jėgų vienybės tvirtovė".

— Varšuvoje š. m. spalio mėn. pradžioje išleistas 17-tasis Lenkijos lietuvių laikraščio "Aušra" numeris. (E)

DETROITO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

Išpūdingos SLA iškilmės

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 200-toji kuopa spalio 3 d. minėjo savo 50-ties metų gyvavimo sukaktį. Ši sukaktis buvo sujungta ir su 85-rių metų SLA visos organizacijos sukaktimi. Minėjimas su sveikinimo kalbomis, vaišėmis ir menine programa tą dieną įvyko Lietuvių namuose.

Minėjamą atidarė SLA 200-sios kuopos pirmininkas Antanas Sukauskas, už garbės stalo sėdint SLA prezidentui Povilui Dargiui, viceprez. Aleksandrui Čaplikui, gen. Jonui Černiui su ponia, senam SLA veteranui Feliksui Motuzui ir keletui kitų. Erdvioje salėje stalius buvo apsidėję apie septynis dešimtis žmonių. Po trumpo sveikinimo žodžio, A. Sukauskas programos vadovu paskvietė Mariją Sims. Ponia Sims eilinius svečius supažindino su garbės stalo svečiais, bei SLA 200-sios kuopos valdybos nariais. Paprastai panašiose iškilmėse pirma būna kalbos ir vaišės, arba vaišės ir kalbos, o tik gale seka meninė programa. Šį kartą, nežinau dėl ko, pirmiausia buvo atlikta meninė programa, taigi pirmiausia gavome desertą. Spėjau, jog buvo bijota nuo

vaišių išilusios publikos erzelo, jeigu meninė programa būtų buvusi nukelta į galą.

Ta programa, tai ištisas moterų trio koncertas. Girdėjome tris geriausias dainininkes iš čikagiečio Alice Stephens Aidučių okteto. Dainavo ponios Jonė Bobinienė, Genovaitė Mazeikienė ir Margarita Momkienė. Joms akompanavo ponia G. Navrauskė. Buvo numatyta atlikti 14 lietuvių liaudies, lietuvių kompozitorių ir svetimių kompozitorių dainų, bet publikai karštai prašant dvi dainelės buvo pridėta. Pora dainų duetų sudainavo G. Mazeikienė ir M. Momkienė, o retkarčiais abi minimos dainininkės pamainomis dainavo ir solo. Visos trys dainos menininkės yra Čikagos Lietuvių Operos kolektyvo narės ir ne kartą yra pasireiškę trumpesnėse operose rolių kaip solistės. Visų trijų balsai stiprūs ir skaidrūs, kultūringai apvaldyti. Šalia 200-sios kuopos valdybos narių, visi balsai stiprūs ir skaidrūs, kultūringai apvaldyti. Šalia 200-sios kuopos valdybos narių, visi balsai stiprūs ir skaidrūs, kultūringai apvaldyti. Šalia 200-sios kuopos valdybos narių, visi balsai stiprūs ir skaidrūs, kultūringai apvaldyti.

S. L. A. Detroito 200 kuopos 50 metų jubiliejaus minėjime spalio 4 dieną spaudos atstovai diskutavo. Iš kairės: Dargis — Antanas Grinius, Naujienų — Alfonsas Nakas ir Draugo — Vladas Selenis.

atvažiavo čia pirmąjį kartą visos Aidutės, su pačia Alice Stephens, ir dėl visokių nelemų priežasčių publikos buvo labai maža. Dabar, va, yel tas pats. Vistiek, visos Aidutės čia dainuoja, ar, kaip šį kartą, tik dalis jų, jos yra vertos didelės, daugelio šimtų auditorijos. Būtų gerai, kad ateityje būtų jos pakviestos tiksliai koncertui, neįjungiant su jokiomis kelių aukštų iškilmėmis.

Po koncerto buvo pateikti šaltų ir karštų valgių pietūs. Buvo duota su saiku ir išgerti. Besivašinant buvo kviečiami kalbėtojai, kurių pirmuoju pabilo Aleksandras Čaplikas, o paskutiniu — Povilas Dargis. Jo, SLA prezidento, kalba buvo ilgiausia ir pati reikšmingiausia. Jis priminė SLA kūrimosi istoriją, įvardijo didžiulius SLA atliktus darbus, pagyrė Detroito SLA darbuotojus ir jų įnašą į bendrą SLA veiklą. Visas būrys visuomenininkų pasakė tik po keletą sveikinimo žodžių.

Grįžtant prie aukštesnės gyvenimo sukaktį švenčiančios SLA 200-sios kuopos, tai prieš keletą metų ji jau buvo pažymėta mirties ženklu. Joje buvo belikę tik keliolika seno amžiaus narių ir jo veikimas besireiškė tik privalomu duoklių surinkimu. Tuo met visoj Amerikoje didžiausios SLA 352-sios kuopos buvęs pirmininkas Antanas Sukauskas į 200-ą kuopą perėjo su visa savo šeima ir prisikvietė ten keletą kitų jaunesnių, energingų veikėjų. A. Sukauskas buvo išrinktas kuopos pirmininku. Buvo prirašyta daugiau jaunų narių. Kuopa atsigaivino ir ėmė normaliai funkcionuoti. Asmeniškai nesu labai optimistiškas dėl ilgos ir gražios kuopos ateities, bet su nuostaba ir pagarba konstatuoju, jog vienas energingas visuomenininkas, pasitelkęs keletą gerų padėjėjų, tuo tarpu padarė viską, kas buvo galima padaryti. Jei ne A. Sukauskas, SLA 200-ji kuopa vargu ar bebūtų 50-ties metų gyvavimo sukaktį šventusi ir jau tikrai tokių gražių iškilmių, kad ir su mažai publikos, nebūtų sulaukusi.

Mirė visuomenininkas
Petras Medonis
Eilės katalikiškų ir bendrinių organizacijų veikėjas Petras Povilas Medonis mirė 1971 m. rugsėjo 16 d. Velionis buvo gimęs 1892 m. gruodžio 2 d. Palūnų kaime, Seirijų valsč., Seinų apskrityje. Į Ameriką atkeliavo 1910 metais ir apsigyveno Pittsburghe. Ten organizavo Lietuvos Vyčių ir dirbo LRKSA organizacijoje. Pirmojo pasaulinio karo metu ir nepriklausomai Lietuvai atstatant dirbo Tautos bei Aukso fonduose, dalyvaavo rinkliavose.

Gyvendamas Detroito ir pragyvenimui darbuodamasis Chryslerio automobilų kompanijoje, didelę laisvalaikio dalį skirdavo taip pat visuomeninei veiklai. Čia rašančiam kaip visuomenininkas P. Medonis geriausiai buvo pažįstamas iš Detroito Lietuvių Organizacijų Centro veiklos. Pora metų jis yra buvęs Dioco v-bos pirmininku. Į akis man krisdavo jo lėtumas, gimtas šaltumas, nesoklinėjimas, nesikabinėjimas prie kitų partijų oponentų. Bepirmininkaudamas jis išsivengdavo daug nemalonių kaip tik todėl, kad nesikarščiavo. Man yra žinoma, kad kitokių įsitikinimų veikėjas jį gerbė ir su juo kooperavo.

Šalia darbo Chryslerio įmonėje ir šalia visuomeninės veiklos, P. Medonis turėjo ir labai įdomų, svarbų hobby (atsiprašau, turiu sakyti nikį) — muzikos instrumentų, ypač smuikų darymą. Prie to jam maloniausio darbo velionis buvo prisirišęs iki pat mirties. Ypatingai daug laiko smuikų dirbimui skirdavo kaip tik paskutinius kelerius metus, kai jau buvo iš Chryslerio į pensiją pasitraukęs. Tiksliai nežinau, bet velionis bus savo gyvenime padirbęs kažką tarp 200-300 smuikų. Jis priklausė amerikiečių gamintojų organizacijom, dalyvaudavo su savo kūriniais jų parodose ir laimėdavo premijas.

Velionis buvo pašarvotas Charles R. Step laidojimo namuose. Tenai rugsėjo 17 d. buvo surengtas su velioniu visuomenininkų atsisveikinimas. Rugsėjo 18 d., po gedulingų pamaldų šv. Beatričės bažnyčioje, buvo palaidotas Holy Sepulchre kapuose. Lietuviškoji Detroito išeivija neteko dar vieno didelio stulpo, ant kurio prieš eilę metų čia rėmėsi pozityvi, patriotinė veikla. Senosios kartos veikėjai — veteranai dabar pas mus suskaičiuoti jau ant vienos rankos pirštų. Labai graudu su jais atsisveikinti.

Balso rinkliava tęsiama

Balso 76-tas skyrius, kaip kiekvienais metais, vykdė Detroito lietuviuose piniginę rinkliavą. Šiai rinkliavai yra paskirtas visas spalio mėnuo. Rinkėjai lankosi į tautiečių namus. Tai yra į tų tautiečių namus, kurių adresai jiems yra žinomi. Be abejo, pagal adresus visus žmones surasti labai sunku. Visada lieka gera dalis ir labai patriotiškai nusiteikusių, gailingų, pasiturinčių lietuvių, kurių Balso darbuotojai surasti neįstengia.

Kai spalis pasibaigs, bet jūs nebūsėte Balso tautiečių apilankyti, pasiūskite savo aukos čekį visų gerai pažįstamai Balso darbuotojai, šios ir daugelio kitų

Brighton Parkas

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašalpinio klubo susirinkimas įvyko rugsėjo 19 dieną. Susirinkusių nuotauka buvo prislegta, nes susirinkime geras klubo veikėjas ir iždininkas Jonas Didžgalvis jau nebedalyvavo: jis išsisi amžinai šv. Kazimiero kapinėse. Nariai atsisistojimu ir vienos minutės susikaupimu pagerbė velionį. Jo mylimai žmonai buvo išreikšta užuojauta. Klubas parūpino grabnešius bei pasiuntė gėlių vainiką.

Rengimo komisija susidedanti iš Bernice Žemgulis, Matt Povilaitis ir Jennie Povilaitis, raportavo, jog rugsėjo 12 d. įvykęs klubo piknikas davė gražaus pelno. Nariams tai buvo malonu girdėti.

Klubo metinis balius įvyks spalio 30 d. Hollywood Inn salėje. Baliai surengti paskirta komisija iš Bernice Žemgulis, Josephine Masilionienės ir Estelle McNamee.

Kaip praityje, taip ir šiemet, neatsilankę į balių nariai turės užsimokėti už bilietus bei sumokėti pabaudą.

Plačiau apie parengimą parašysiu kitą kartą.

Į klubą yra priimami vyrai ir moterys nuo 15 iki 55 metų amžiaus. Klubas moka ligos pašalpą ir pomirtinę. Apie klubą galite daugiau patirti atvykę į susirinkimą.

Korespondentė

Mėsa be inspekcijos gali būti pavojinga

Tautinė Vartotojų sąjunga paskelbė, kad Čikagoje kai kur mėsa yra pardavinėjama be tinkamos inspekcijos. Ypač didelis susirūpinimas reiškiamas dėl kiaulienos, kuri nešeriama reikalaujamam karšty. Rūkytas kumpis turi pereiti mažiau 137 laipsnių karštį rūkykloje, kad būtų kiaušės mėsosje kartais pasitaikančios trichininos bacilos, kurios žmogui gali atnešti ligą.

Vartotojų sąjunga sako, kad mėsos inspektoriai pradėjo daugiau pasitikėti biznierių ir patikrina tik tų biznierių vedamas knygas, kuriose galima įrašyti ką nori. Nurodoma, kad mėsos rūkyklos stengiasi per ilgai mėsos nelaikyti dūmuose ir stengiasi sumažinti karštį, nes nuo karščio mėsa susitraukia ir mažiau veria. Norėdami išlaikyti didesnį svorį, rūkytojai mėsa greičiau ištraukia, negu įstatymai leidžia. Tas sudaro pavojų mėsą valgantiems žmonėms.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiam išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Ljudas Dovydenas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbių ir tūtų staitytojų su sovietais sukelė mūtų miglose apie besikeičiančią komunizmą. 138 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gliuda, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragikoje dienose.

Stefanija Rūkienė, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiu, klasiku stiliumi apie sunkią pavergto lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausios garbiosios rasytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūn Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinio stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kurios yra išsyrskę nesikeičiantis komunizmo klatingumas pavergiant tautos ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autoras buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidūs aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpūdziai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONE Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabumų neapgauna turistų ir agitpropos propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

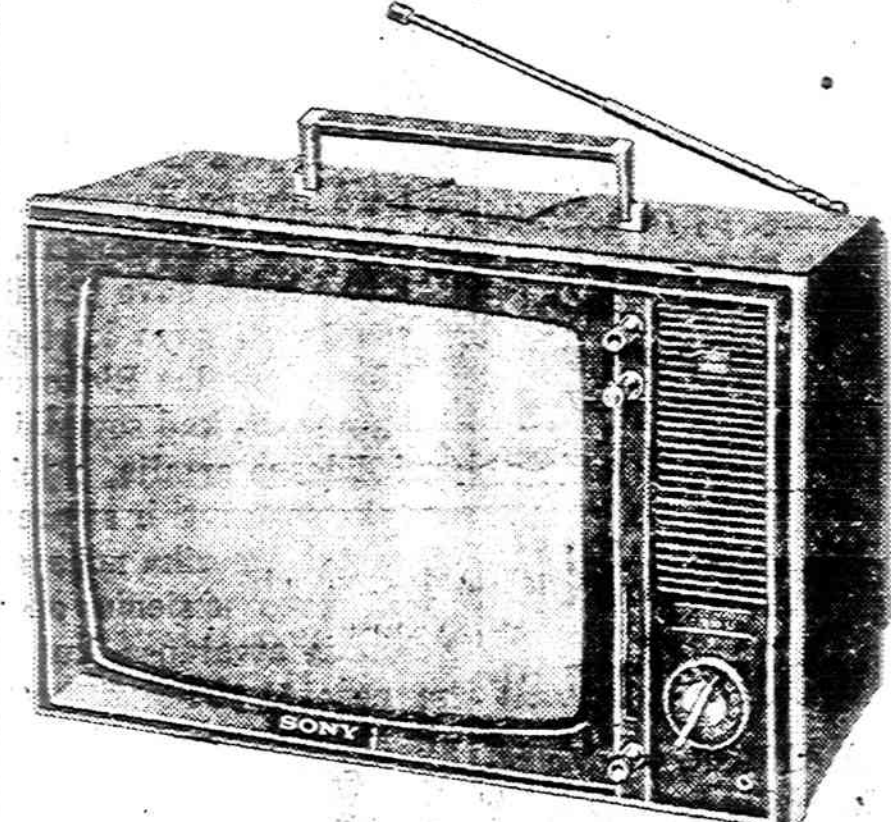
V. Maciūnas, VINCAS KREVE SAVO LAISKIUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Big when you watch it.
Small when you carry it.

SONY compact portable TV.

Sony's TV-130U—a personal portable TV with a screen big enough for a group of people to watch.

13 inches measured diagonally.

But since it weighs just a bit over 17 lbs., it's a cinch to carry around the house.

A snap-in/snap-out sunglass filter gives glare-free reception even on the sunniest of days.

Plus: Front on/off volume and picture controls, large front-mounted speaker, super-sensitive solid state circuitry, VHF and UHF channels, handy swivel carrying handle. Cabinet styling? You won't find anything more contemporary.

Sony's TV-130U: Maxi-viewing in a mini-body.

SONY

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave. PROspect 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
apie senus laikus,
kai atvarai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersoniene

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratis Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė-Petersoniene, LAUME DAUME. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų s-gos premijuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švaistas, SAUNUS PENKTEKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. S. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eilutiniai padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Delto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIESE,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Good intentions never saved a penny.

It takes a commitment to save money. To your family, to the future. And maybe to your country. Good intentions just aren't enough.

That's why the Payroll Savings Plan works so well. It's a way of saying "I'm committed."

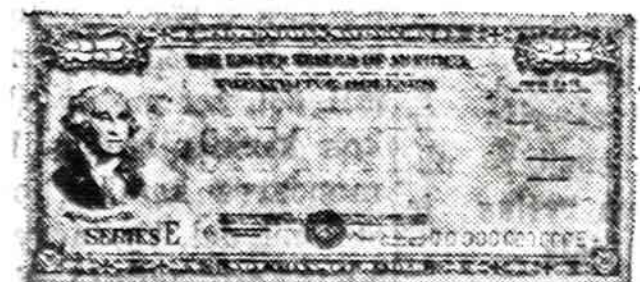
And it's almost effortless. All you do is sign up once, where you work. Then the amount you specify is automatically set aside from your check each payday and put into U.S. Savings Bonds. You have automatic saving power.

After all, it's hard to spend money you don't touch.

Oh, you'll touch it someday. For that house, or dream vacation, or for your kids' college education.

And now there's a bonus interest rate on all U. S. Savings Bonds—for E Bonds, 5 1/2% when held to maturity of 5 years 10 months (4% the first year). That extra 1/2%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

So think it over. The Payroll Savings Plan. It's a small effort, but it's a big commitment. For you and your country.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember, Bonds are a smart way to save.

Take stock in America.
With higher paying U.S. Savings Bonds.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is printed as a public service in cooperation with the Department of the Treasury and the Advertising Council.

NAUJIESE

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Sveikina Walter Rask - Rasčiauskas, sulaukęs 70 metų amžiaus

Šiandien sulaukiau 70 metų amžiaus ir savo gimtadienį miniu kelionėje aplinkui pasauliui. Džiaugiuosi, kad tokio amžiaus sulaukiau. Dar didesnis džiaugsmas mane ima, kad esu sveikas, susitapęs kelis dolerius atečiai, ir galiu tikrai laisvai važinėti po platųjį pasaulį. Iki šio meto teko rūpintis darbu, ir bizniu, o šion kelionės išskridau be jokių rūpesčių.

Mano kūdikystės svajonė išsipildė. Panevėžio man neužteko. Norėjau pamatyti pasaulį. Pirmą eilę man rūpėjo Amerika, o vėliau ir kiti kraštai. Apvažiavau Ameriką ir pamačiau pasaulį. O ko ankstyvesnėse kelionėse neapžiūrėjau, tai pavažinėsiu dabar ir atidžiau pasižiūrėsiu.

Aš ir šį sveikinimą Jums, brangūs mano tautiečiai, siunčiu iš tolimo Žemės užkampio. Esu Hongkonge, pačiame Kinijos pasienyje. Man patiko Hongkongo gyvumas ir žmonių gajumas. Nutariau čia praleisti savo gimimo sukaktį. Žinau, kad mūsų prezidentas rengiasi skristi į Pekiną. Jam rūpi didžioji pasaulio politika ir taikos reikalai. Man rūpi pamatyti kiniečius, kurių ankstyvesnėse kelionėse neteko matyti. Iš Hongkongo mėginasi ne tikta Pekiną pasiekti, bet ir išgarsinti Kinijos sieną pavaikščioti.

Paskutinį kartą buvau Hongkonge 1969 metų gruodžio mėnesį. Rodos, senesniai, bet koks didelis skirtumas įvyko per

šiuos du metus. Kiekvieną dieną keičiamės mes, bet keičiasi ir pasaulis. Dar ir šiandien atsimečiau nepaprastą 1969 metų lietų, plaukį Hongkongą ir visą jo apylinkę. Perkūnas daužė kalno viršūnę, o elektros liežuviai plakė pašlautes. Miesto gyvenotojams lietus mažai pakenkė, bet pašlaitėse susispietusiems jis nešė didžiausias nelaimės. Miesto gatvėmis ir latakais išmestas lietus tvarkingai nuteka į jūrą, bet pašlaitėse jis skandina žmonių pilnas landynes ir neša mirnintį visoms vargo pelėms. Tas smarkus lietus tūkstančius išvijo iš pašlaitės landynių, daugelį visam gyvenimui sužalojo, o 150 užmušė.

Džiaugiuosi dar ir todėl, kad žvaigždės ir čigonės man pranašavo labai trumpą gyvenimą. Tą patį man pakartotinai sakė ir mano mama. O, ta geroji mano Motina! Kaip gera būtų, jeigu aš būčiau galėjęs ir jai parodyti gražesnes pasaulio vietas! Žinodama, koks pramušgalvis aš buvau iki 25 metų, ji man pranašavo ankstyvą mirtį. Mano tėvas jaunas mirė. Mane išaugino mama. Ji tvirtino, kad ir aš, turėdamas tokį neramų būdą, senatvės nesulauksiu.

Ne vieną kartą ir aš pats žvilgterėjau mirčiai tiesiai į nasrus. Man atrodė, kad ne tik mano dienos, bet ir valandos jau buvo suskaičiuotos. 1926 metais kartu su didoka lietuvių jaunuolių grupe išvažiavau į Kanadą laimės ieškoti. Norėjau tapti milijonierium. Pradedant Halifaxu ir baigiant Vancouveriu, netik išvažiavau, bet ir išvaikščiojau visą Kanadą. Kartu su chemikais, matininkais ir kitais neramuoliais, kaip ir aš, Kanados šiaurėje ieškojome aukso, geležies ir riebios rudos. Aukso neradome, paskutinės santaupos pravažgė, kirtau popiermalkes. Šalčiams paspaudus ir lengvam sniegui kelius užvertus, per miškus ir ežerus kartu su kitais nutariau prasimušti iki Winnipeg. Paežerėje užėjus ant stiklinio ledo, vėjas mane nupūtė tiesiai prie milžiniškos rudos meškos. Aš suakmenėjau. Ji pasižiūrėjo į mane, o aš nuo jos akių nenutraukiau. Jeigu būtų

norėjusi, tai mane būtų galėjusi pasipriešinti. Gal ji tą nujautė. Meškos patinka gyvas ir prieštintis pasiryžęs sutvėrimas. Aš ir šiandien nežinau, kaip aš gyvas išlikau. Nežinau kas ir kaip mane išgelbėjo iš gaisro, kai mano oda buvo nusilupusi kartu su degalu persisunkusiais ir degančiais drabužiais. Buvo ir daugiau šiurpų keliančių pavojingų atsitikimų, bet vis dėlto likau gyvas ir sulaukiau žilo plauko.

Nesijaučiu senas, bet 70 metų vis dėlto sudėciau. Metai man atrodo trumpesni, dienoms trūksta valandų, o tai, kaip tvirtina sena kiniečių patarlė, yra pirmas senatvės pažymys, visai

Vladas Rask - Rasčiauskas

nepriklaustantis nuo žmogaus sąvijaautos.

Vienas astrologas, prapiovęs mano pilvą, žnyplės į vidų iškio, kepenis ir kitus organus pavartė, pakraipė galvą ir tarė:

— Jei pagyvensi dar porą metų, tai būsi laimingas...

Žodžio netaręs ir nieko plačiau neišaiškinęs, jis piūvį susiuvo. Maniau, kad vėliau, kai jau būsiu skausmų mažiau raižomas, jis ateis ir papasakos apie viduje nešiojamą pavojų... Nieko plačiau jis man neišskino. Tai buvo jam ir man suprantamas dalykas, nuo kurio šių dienų pasaulyje nėra apsaugotas nė vienas žmogus. Dantis sukandęs kentėjau, ėmiau įvairiausių vaistų ir... be jokios

vilties tikėjau pasveikti.

Tai buvo prieš dešimt metų. Aš aukštų mokyklų nelankiau, jokių mokslo laipsnių neturiu ir ligų atpažinti negaliu. Bet gyvenimo tikrovė mane įtikino, kad ir geriausius diplomus turintieji astrologai ne visuomet netiksliai apskaičiavę Sirijaus ir Didžiojo Zodiako šviesų susikirtimą, man tvirtino, kad mano dienos suskaičiuotos ir kad aš vargu išgyvensiu dar porą metų. Bet aš, įveikęs skausmą, o nusiiminą atsukęs į kitą pusę, nekreipiau daugiau dėmesio į astrologo pranašavimus ir nusi-brėžiau planus bent dešimčiai metų.

Kiekvieną dieną gyvenau pilnu gyvenimu, tarytum aš dviejų metų nesulaukčiau. Nekreipdamas daugiau dėmesio į suskaičiuotas mano dienas ir rimtus įspėjimus, ir visai negalvodamas apie amžinybę, aš labai energingai pradėjau rūpintis kasdienybė. Kiekvieną dieną stengiausi paversti amžinybę. Džiaugiausi kiekvienu saulės užtekėjimu, o josios nusileidimo niekad negalėjau laiku atsivieškinti. Saulei jau paskendus vakarų jūroje, aš vis dar džiaugdavau iš vakarų ateinančia šviesa... Ne vieną kartą išlydėta saulę, akių nesudėjęs, pasitikdavau rytose. Dienomis man permažai būdavo valandų, o metai man bėgo žaibo smarkumu.

Išgyvenau man skirtus dujus metus. Išgyvenau dar du, ir dar du. Pirmą, už receptą aukso mokėjęs, kai auksas buvo brangesnis, dar ėmiau vaistus. Kas šeši mėnesiai tikrinau sveikatą ir išpirkdavau receptus naujiems vaistams. Bet kai įsitikinau, kad astrologas žvaigždžių kalbos skaityti nemokėjo ir man kelionės galo neatspėjo, nutariau, kad jam ir žolį kalbą vargu bus pažįstama. Jo išrašytus vaistus taip pat nustojaus ėmęs. Šiandien neinu pas gydytojus ir neimu vaistų. Gerai jaučiuosi ir kiekvienam lietuviui linkiu tokios pačios sveikatos ir dar geresnės nuotaikos.

Žinau, kad neprašyto patarimo niekas neklauso, vargu kas paklausys ir manęs. Jaunimui patariu dirbti, eiti į biznį. Biznyje taip pat reikia dirbti. Dirbti vengiantis biznierių biznio neišvystys. Reikia visuomet turėti galvoje, kad niekur kepti karveliai į burną nelekia. Pirmą reikia juos nupenėti, pagauti ir iškepti. Vyresniesiems patariu nepersipiešti, nes vis vien į kapus visko nenusinešite. Gyvenkite kiekvieną dieną pilnu gyvenimu ir mokykitės iš gyvenimo, nes tai yra pati geriausia mokykla.

Visiems savo draugams, bičiuliams ir pažįstamiems tiesiu ranką iš Hongkongo ir spaudžiu dešinę.

Jūsų

Walter Rask-Vladas Rasčiauskas

IR KO TIK NEPRASIMANOMA...

(Lopai — nauja mada...)

Yra sakoma, kad lopytą ilgiau dėvėsi. Nežymiai patvarkyti lopyti drabužiai ne tik, kaip sakoma, "apie namus", bet ir mažiau svarbiais atvejais ir viešose vietose nebuvo smerkiami dėvėti. Mūsų kaimynai lenkai ta prasme net ir patarlę turi: "Choc u bogo ale dogodnie". Tik iškilmingais atvejais, kokiam žymes-

niam visuomenininkui, valstybės tarnautojui ar šiaip "žymiam" žmogui, pasirodymas viešai aiškiai sulopytuose drabužiuose buvo laikoma apsileidimu, šykštumu arba kraštuotiniu neturtu, skurdu. Visais atvejais — blogu tonu...

Vienintelė išimtis buvo odinis lopas ant alkūnių gelumbinio

švarko rankovės mašinistų — motorininkų. Tai buvo pasekmė škotiško praktiško šykštumo, laikui bėgant įgijusio tam tikros "elegancijos" požymį. Gi visi kiti lopai dažniausiai buvo laikomi, kaip minėta, blogu tonu.

Keičiasi laikai, keičiasi mados, keičiasi ir visuomenės opinija "tono" reikalu. Nauja mada — mada lopų. New Yorke jau viešai išpilietino. Toji par-

jų statuso mada jau praeičiai priklausė. Naujos "eros" pradžioje tai nerimtai atrodė, bet kai pati Penelope Tree "Caravelle" restorane pasirodė su sulopytomis kelnėmis, projektuotojai ir "butik" savininkai tuojau suprato iš kur vėjas pučia.

Penelope Tree, buvusios JAV ONZ delegatės dukterė, kilusi iš pirmajės New Yorko "pažibų" šeimos, nepaisydama savo 19-os pavasarių amžiaus, yra viena madų diktatorių...

Kol kas lopai gausiai rodo si dar tik "naminės gamybos", bet daugelis fabrikantų jau pradeda masinę lopytų drabužių produkciją. Lopų forma labai įvairi. Yra jų zodiako ženklų, širdies, įvairių gėlių, peteliškių, paukštelių, įvairių pasaulio asmenų, gamtovaizdžių ir kt. formų. Taipogi išmargintų įvairių žymiųjų žmonių posakiais, aforizmais, šūkais ir karių būdinesniais išsireiškimais bei įvairių šalių valiutos (ypač dolerių) banknotais ir įvairių geometrinė formų: ketvirtainių, rombų, trikampių, ovalių, apskritų ir paigų.

Savaime aišku, jog niekas nebelaikia, kol jam "džinai", marškiniai ar švarkas praktiškas, kad reikėtų užlopyti. Pati "ponia" Mada reikalauja visai naujus, sveikus drabužius užlopyti. Beje, yra lopai, be kitų savo "patrauklumo" ženklių, skleidžią šviežių vaisių, gėlių arba prancūziškų brangiųjų kvėpalų kvapą... Populiarumu pasižymi lopai su filosofiškais išsireiškimais — posakiais, su kuriais solidarizuoja jų savininkai. Kelnės iš "texaso" net specialiai dažytos nėra parėdas, su kuriomis priimta "pasirodyti", jeigu norima būti come-il-faut pasirėdžiusiu. Lopai yra būtini: juo daugiau ir jie įvairūs, tuo geriau...

tome jau atsiradusią naują "mokslo šaką, naują specialybę". Už tokias "moksline" — studijines "kombinacijas" imama nuo 200 iki 250 dolerių už kelnių porą.

Modeliuotoja Jahnsen, ant savo kelnių "kiškų" išsiuvinėjo savo gyvenimo istoriją. Jau yra įmonių, kurios gamina įvairiau-

sius lopus pagal užsakymus... Komikas Woody Allen užsisūvo sau ant kelnų lopus su labai palankiomis recenzijomis vėliausiai jo vaidinto vaidmens filme "Banana".

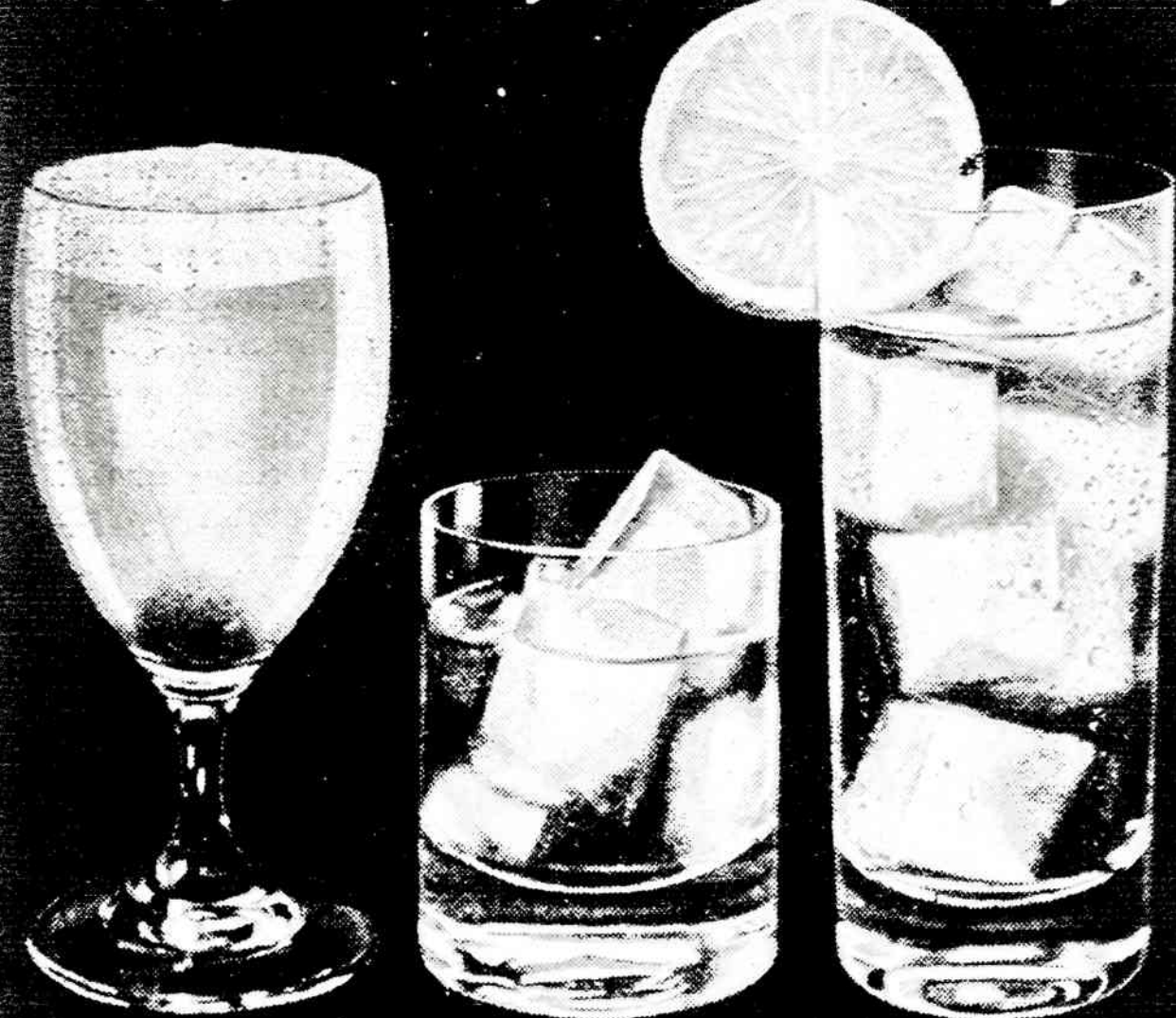
Ir ko tik žmonės iš "raskaus" neprasimano!... Idomu būtų matyti, kokias madas jie sukurtų atsidūrę tolimoje šiau-

rėje, Sovietų perauklėjimo stovyklose?...

Kalpas Uoginius

VARŠUVA. — Vestuvių puotos dalyviai nutarė pasivažinėti garlaiviu Vyslos upe. Laivui apvirtus, 19 puotos dalyvių nuskendo, 40 buvo išgelbėti.

Enjoy Brandy like Whiskey?

Yes, in a sour! Yes, on-the-rocks! Yes, with soda!

Yes! You can enjoy brandy in every one of your favorite drinks because brandy is better. And Absolut, the great brandy from the future will add the special flavor of one of the most prized brandies in the world.

Absolut Brandy

Send 10c for recipe booklet to German Distilleries Ltd., Empire State Bldg., New York 10001

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Užsienio:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Dykinėja, girtauja ir kyšius ima

Rusų okupuotoje Lietuvoje jau kelinta savaitė varoma nepaprastai stipri akcija darbui spartinti ir gamybai gerinti. Visi žino, kad lietuvis iš prigimties yra geras, darbštus, tvarkingas. Tokia buvo vyresnioji lietuvių karta. Šios tėvų savybės nejučiomis perduodamos ir jaunesnioms kartoms. Anksčiau niekad niekas lietuviu neturėjo raginti prie darbo.

Atrodo, kad dabar Lietuvoje šios nuotaikos keičiasi. Dabartinėje Lietuvoje dirbantiems darbas neneša džiaugsmo ir pasitenkinimo. Atrodo, kad komunistinėje santvarkoje lietuviui maloniau pakykinti, negu dirbti. Tų dykinėtojų dabar atsiranda kiekvienoje ūkio šakoje. Dykinėja tūkstančiai propagandistų, dykinėja komunistų partijos nariai, dykinėja aukštesni valstybės tarnautojai, o dabar, atrodo, kad dykinėti pradeda ir kolchozininkai.

Kol dykinėtojų propagandos aparatą sulindę sveiki ir stiprūs komjaunuliai, tai kraštui nebuvo nei šilta, nei šalta. Gyventojams buvo geriau, kai propagandistai nieko nedarė. Savo kalbomis jie bent nekludė darbu ir poilsui. Bet kai dykinėti pradėjo duoną gaminantieji kolchozininkai, tai reikalas jau susikomplicavo. Dykinėti pradėjusius darbininkus reikia bausti. Klausimas iškilo, kas bus ir kokiais būdais ta bausmė bus dykinėtojų užmesta.

Sovietų imperijoje krašto gyventojai baudžiami įvairiausiais būdais. Vieni baudžiami pačios policijos, kitus baudžia karo teismai, o tretieji patenka į teismus. Labai dažnai baudžiamas žmogus net į teismą nenuvedamas. Čekistai sudarė sąrašą, bausmės paskyrė, suėmė ir išvežė. Niekam ne paslaptis, kad sukiemais prievartos darbams išvežti žmonės net apkaltinimo nežino. Čekistai juos nuteisė be teismo, nepranešdami kaltinimo.

Okupuotoje Lietuvoje patys komunistai pradėjo kampaniją "socialistiniame teisingumui vykdyti". Iki šio momento čekistų vykdytas "Socialistinis teisingumas" buvo negeras. Dar ir dabar yra negerų "socialistinio teisingumo" bruožų, bet ateityje to neturėtų būti. Vieno turisto parvežtas "Komunistas" įrodinėja partijos pareigūnams, kad geriausia būtų, jeigu tiksliai teisėjai galėtų bausti "darbo drausmės pažeidimus, gobšumą, dykinėjimą, grobstymais, kyšininkavimą, girtavimą" ir kitais nusikaltimais nusižengusius lietuvius.

Kiekvienas okupuotame krašte gyvenantis žmogus žino, kad visi valstybės prievartos veiksmai išeina iš vie-

Krevė atsisakė būti Smetonos ministru

"Naujosios Vilties" žurnalo antrame numeryje J. B. rašo apie Vinco Krėvės-Mickevičiaus atsiminimus, kaip buvo sudaryta "liaudies vyriausybė". Autorius taisy Krėvės klaidas pastebėdamas, jog žmoniška esą atsiminimų autoriui būti subjektyviu, bet kartu taria, jog Krėvės rašė esą ir piktos valios: viskuo pakaltinti prez. Smetoną ir tautininkus.

Be klaidų J. B. (tikriausiai tai pirmosios raidės paties vyr. red. dr. J. Balio) randa ir vertingų Krėvės pastabų, tačiau didžioji dalis to straipsnio yra aštri Krėvės kritika, kam jis 1940 metais, bolševikų armijai Lietuvą okupavus, sutiko įvyti į vyriausybę. Ta proga J. B. ne tik svarsto faktus, bet įvairiai puola Krėvės asmenį: esą jis turėjęs tokių savanaudiškų ambicijų, kad net tautos gerovę po kojų pametęs. Pvz., sakoma: "Turėjo būti aišku, kam ta "vyriausybė" tarnaus. Tačiau pagunda pasidaryti ministru buvo perdidelė". Arba vėl toliau: "Krėvė labai troško būti švietimo ministru ir negalėjo Smetonai dovanoti, kai jo šioms pareigoms prezidentas nepakvietė".

Šitoki įtarinėjimai, esą Krėvė buvęs tuščias garbėtroška ir baisiai norėjęs iš Smetonos gauti ministerio postą — yra visiškai neteisingi, be to, labai žemo pobūdžio. Tai yra kažkokios neapykantos, o gal ir ilgai slėpto keršto pasiveržimas, nes yra gerai žinoma, kad J. B. su Krėve turėjo aštrių tarnybinį (ar ir politinį) komunistų partijos komiteto. Jeigu komunistų partijos sekretorius įsako čekistams suimti ir nubausti krašto gyventoją, tai čekistas imasi to darbo. Jeigu partijos vadovui atrodo, kad bausmė darbininkui turi pritaikyti dirbtuvės ar kolchozo vadovybė, tai baudžia rusų paskirtas kolchozo pirmininkas. Jeigu partijos sekretorius panoręs bylą perimesti kariškiams, tai tariamą nusikaltėlį baus sovietų armijos kariai.

Be dabartinių metu atsirado nauja jėga. Pasirodė, kad naujai po kaimus išmėtyti "kontrolieriai" turi teisę įsakinėti net ir komunistų partijos sekretoriams. Pirmon eilėn, "kontrolierius" dėmesys kreipiamas į kolchozus. Kur jie pastebi dykinėjimą ir kur aiškiai mato, kad komunistai kiekviena proga ima įvairiausius kyšius, tada įsikiša "kontrolierius". "Kontrolieriai" — tai yra komunistų partijos centro komiteto botagas prieš iš vėžių išėjusius vietinius komunistų partijos sekretorius.

Dykinėjimas, grobstymas, girtavimas ir kyšių ėmimas labai praplėtęs visoje rusų okupuotoje "komunistinėje" Lietuvoje. Policija ir prokuratūra gavo įsakymą atiduoti teisėjams, o šiems įsakymą teismo sprendime nurodyti už ką bausmė yra skiriama. Rusai-mano, kad bausmėmis ir kalėjimais jie privers lietuvius sparčiau dirbti. Komunistams ir į galvą neateina mintis, kad dar geriau būtų pakeisti visą žiaurios išnaudojimo sistemą.

vičpatavo). Krėvė išdrįso liškę, jei švietimo komisaru ir jo padėjėjais būtų buvę įsodinti vien Maskvos atsiųsti rusai bei kiti svetimačiai. Visai aišku, kad okupacijos sąlygose kompromisai neišvengiami — pravartu armija, bet imperialisto pavergi-

ma. Ir negudru kaltinti Krėvę, kad jis darė kompromisą, kad ėjo dar į pokalbį su okupantu, tikėdamasis ko nors išsiderėti (ar bent tiksliau padėti išsiaiškinti — šis dalykas jam tikrai paviko), nes tokiu sunkiu atveju nieko kito nelieka, išskyrus su-tikti bejėgiškai su pirmu pralai-mėjimu. Juk visa tauta tuomet negalėjo urmu išbėgti pro Ky-bartus nei pasislėpti miškų bun-keriuose; jei reikėjo rasti "mo-dus vivendi" ir su žiauriausiu pavergėju — kad gyvybę išlai-kytų ilgoką laiką, kol vėl užte-kės laisvės aušra.

Tik palyginkime kalbas ir el-gesį bei nuotaikas mūsų val-džios atstovų, kai jie, Kremliaus ultimatumą gavę, iš pareigos mėgino ginti Lietuvos interesus; arba — paskutinio posėdžio pas-prezidentą apgalėtinas vaizdas... Silpnumas, blaškymasis, visišk-as pasimetimas, kokio reta is-torijoje. Pačiu pavojiaus metu, kai reikėjo vyriškai veikti, dar nueita savo vardadienio atbaliavoti... Ir kai tie pareigūnai jau galutinai sugniužo (išslaktė kas sau arba tyliai pakluso Maskvos galybei), Krėvė dar ryžosi žy-giu į Maskvą ir nepabūgo gin-tytis su Molotovu kaip lygus su lygiu, atsikirtinėti kietais žo-džiais, be baimės ir be pasimetimo. Ir privertė bolševikus ati-dengti savo melagingas kortas — ištarti tiesą.

Tiktai visas priemonės išme-ginus ir vilties nebelikus, Krė-vė pasitraukė iš liaudies vyriausybės, vėliau — į užsienį išvyko. Betgi jis paliko drąsaus vadovo pavyzdį, kuris nesugniužta po pirmo smūgio, kuris nuosirdžiai ir vyriškai stoja už savo tautą ir — ieško išnaudoti visas galimy-bes.

Teigiamai vertintinas ir Krė-vės nepabijojimas likti klaidin-gai suprastu, net pasmerktu. Jam buvo svarbu, nors ir savim rizikuojant, dar bent kaip pagelbėti žlungančiai Lietuvai, bent tiksliau išsiaiškinti užkritu-sios nelaimės sąlygas, ką nors iš-siderėti, kol padėtis nenusistoju-si ir grobikas dar neužveržė ga-lutinai savo replių. O panašios pastangos anuomet vis dėlto kai kur davė teigiamų vaisių — net ir vėliau, visais tais bolševikinės slėgties metais ligi karo. Pavyz-džiui gali būti švietimo sritis. Komunistinis švietimo ardymas ir jaunimo demoralizavimas dar

nejo taip sparčiai, kaip būtų įvy-tę, jei švietimo komisaru ir jo padėjėjais būtų buvę įsodinti vien Maskvos atsiųsti rusai bei kiti svetimačiai. Visai aišku, kad okupacijos sąlygose kompro-misai neišvengiami — pravartu išmėginti visas priemones, nors ir mažai vilties teikiančias (kaip partizanų kovos). O blogiausia — tuoj visiškai nuleisti rankas, pabėgti arba vien saviimi ir savo nauda rūpintis.

Krėvei prikišti pigios garbė-troskos etiketė (esą baisiai no-rėjęs ministru tapti) gali tik kerštaujanti neapykanta, nes to-kiuose priekaištuose nėra tiesos, vien noras įgelti, garbingą žmo-gų pažeminti. Žilo plauko su-laukęs (bemaž jau 60 metų) ir ilgą patyrimu giliai išmintį iš-siugdęs, Krėvė jau tada buvo pa-siekęs ir pačius aukštuosius žmo-giškos garbės laiptus, būtent: literatūros kūrybos ir mokslo viršūnes! Magistro ir daktaro laipsniai, profesūra, ilgametis vadovavimas humanitariniam fakultetui, redagavimas pirma-eilii žurnalų — jam teikė kil-nesnę ir dvasiškai turtingesnę garbę, nepalyginamą su ministe-raviu valdžioje.

O kūryboje jis buvo pas mus pats žymiausias autorius, plačia-sakis genijus, turinio ir formos savitumo nepasiekiamas meist-ras. Dainavos padavimais džiau-gėsi moksleiviai ir visa visuome-nė. Skerdžius buvo kritiki gar-binamas, o dramos ėjo Valsty-bės Teatre. Ar su tais dvasinių vertybių laimėjimais galėjo ly-gintis mažareikšmės, trumpalai-kės ministrų pozicijos? Ilga mi-nistrų eilė praslinko kaip šach-matų figūrėlės — atsirado staid-ga ir netrukus dingo. O Krėvės veidas nė kiek neblunka ligi šiol — dar ilgai švytės jo gabumų ir atliktų darbų garbė!

Perdaug naivu tvirtinti ir ti-kėti, kad Krėvė būtų troškęs tik-cia blizguti. Tokiu neįsiamyumu įtarti Dainavos padavimų ir Skir-gailos autorių yra įžūlus įžeidi-mas. Ypač kad jis greta savęs tuomet kaip tik matė labai ryšk-ų panašios pervartos pavyzdį: Antanas Smetona, visai geras ir studentų mėgiamas humanita-rinių mokslų fakulteto docentas, moksline karjerą išmainė (tur būt, dėl garbės troškimo, kaip galvoja J. B.) į menkos garbės politinę karūną ir virto nesėk-mingu, kone pasigalėtinu "tauto vadu". Panašiai atsitiko ir su Augustinu Voldemaru.

Kad Krėvė ne trupučiuko gar-bės nesmaguriavo, matome iš to fakto, kad jis ne moksline dak-taro ženklo (Dr.) prie parašo-paprastai nedėdavo (tikslai ten, kur jis būtinai pritiko). Pats vienas Krėvės vardas, be jokių titulu, nešė ir didį talentą, ir gilią išmintį, ir veržlįs, nemir-tinus darbus. Panašiai elgėsi ir kiti mūsų didžiūnai: Sruoga ir Putinas irgi bet kur nekaišio-jo savo daktarų titulu.

Prieš rašant šį straipsnį buvo susizinauta su kauluriais gerai Krėvę pažinusiais asmenimis. Čia naudotasi jų pasisakymais. Vienas yra rašytinis liudijimas, kad Krėvė nebuvo godus minis-tro portfelio (net patogiais tai-koms metais!) ir kad J. B. skelbia netiesą, esą Krėvė nebuvo kvie-štas toms pareigoms. Jam buvę pasiūlyta ministeriauti, tačiau jis — "atsilaikęs pagundai" ir nesutikęs.

Štai tas žodis asmens, kurs paliudija buvusį tikrą faktą: "1931 m. birželio antroje pu-sėje su Krėve sutariame trise pavažiuoti linkui Raudondvario, gal ir Veliuoną pasiekti — lau-kų oru atsaigavinti ir panemu-nim pasigrožėti. Jis buvo įsigi-gęs automobilį ir mėgo, laisvesnio laiko suradęs, su bičiuliais šen ten pasivėžinti. "Deja, malonus sumanymas neįsėdėgė. Krėvė netikėtai tą die-ną buvo pakviestas pas prezi-dentą A. Smetoną svarbiam vi-zitui. Vėliau, grįždamas iš pre-zidentūros, jis pakeliui sustojo ir pasipasakojo dar šilts ispū-džius. "Jam buvo pasiūlytos švieti-mo ministro pareigos. Ir ilgo-kame pokalbyje buvo gana pra-būtos tos postą priimti. A. Sme-tona švelniai dėstęs visą reikalą. Tačiau nors ir netiesiai, bet, kaip jo įprasta, pusiau filosofinį užuominų būdu — išreikšęs mintį, kad reikisai visiškai prisiderinti prie tautinės partijos li-nijos (juk ir pats Krėvė buvęs tautininku, tad nebūsią jam sun-ku) — jokių ypatingesnių nau-jenybių neįvesti, pakeitimų ne-daryti. Net buvę pabrėžta, kad dabar tautininkai yra stiprūs, turi visuotinį pritarimą — pa-jėgūs savąją kryptį išlaikyti. "Krėvė bandęs įrodinėti, kad švietimo srity jaunai respubli-kai itin prasminga vengti sustin-gimo ir vėta vis ieškoti tobu-lesnių kelių. Antra, jam būtų sunku, stačiai neįmanoma vado-vauti švietimui, nė kiek neįtik-sant savos iniciatyvos, vien tik klusniai vykdant jau kitų nusta-tytą liniją. Smetona nenusilei-dė, nors dar vis mėgino prikal-bėti. Matyt, jo norėta gauti žy-mų vardą savo valdžios presti-žui, tik bijota spragos savo par-tijos linijoje, o pats, tur būt, žinojo, kad jam valdant švieti-mo ministeriją kaip tik silpniau-siai buvo tvarkoma. Tačiau Krė-vė nė mažiausio noro neturėjo eikvoti jėgas ir laiką aklai tarnavimu A. Smetonos partijai".

S. T.

M. GELŽINIS

Klaipėda Ordino Valdžioje (1252-1255 m.)

33

15) *Duvirstinė* — vėliau išnykusi gyvenvietė, buvusi šiaurėje nuo Klaipėdos. 1253 — *Dviristis*, *Dviristen* LUB I, 327, 334.

1258 — castellatura *Duwirstene* LUB I, 416. Liet.: *Dviraistis* (du raistai). Dviraistynė.

16) *Negatilė* — 1253 LUB I, 327. Reikia ieškoti į šiaurę nuo Klaipėdos, nes buvo Pois castelatūros apimtyje. Vėliau Negelitė išnyko. Nagas, nagelis, nagelytė. Į šiaurę nuo Palangos — Nagliaus (Nagelio) kalnas.

Net pats Kiparskis nebuvo tikras, kad visi šio skyriaus vietovardžiai būtų iš latvių kalbos kilę. Savo veikalą 252 ir 253 pusl. jis aiškiai pasisako taip:

"Die weitaus zahlreichsten ON unserer Sammlung sind diejenigen, die sich aus dem Lettischen erklären lassen, was selbstverständlich nicht bedeutet, dass sie alle lettisch sein müssen. Ein ON wie z. B. *Peruncelval* kann lautlich ebensogut lettisch wie auch "kurisch", litauisch oder gar alt-preussisch sein, aber keine Macht der Welt wird une je in den Stand setzen, innerhalb dieser "neutralen" ON eine saubere Schichtung vorzunehmen. Da jeder von ihnen auch lettisch sei kann, werden sie alle unter den Lettischen angeführt".

Ir toliau jis dar daugiau patikslina: "Die aus der Zeit vor 1600 überlieferten ON baltischer Herkunft, die sich nicht aus dem Lettischen erklären lassen, sind viel zahlreicher als die sicher lettischen".

C. Vietovardžiai, kurių prof. Kiparskis nekildino iš latvių kalbos, bet kurie esą baltiškos (kursiškos, lietuviškos ar prūsiskos) kilmės

1. *Bebrunė* — upelis Klaipėdos apskrities šiaurės rytuose. 1253 m. *Nebrungis*, *Bebrungis* LUB I, 327, 334.

1291 m. *Bebrungis* LUB I, 673. 1503 m. *Vibrungis* LUB II, 431.

2. *Danė* — upė, tekanti pro Kretingą ir Klaipėdą.

1252 m. *fluvii scilicet Memela et Dane* LUB I, 295.

1253 m. *inter Mimelam et Danem*; *juxta Danem*; *in Dane*; *ad Danem*; *die Memele und die Dane* LUB I, 313.

1253 m. *Dane*, die *Dane* LUB I, 327, 334. 1256 m. *Dane*; *tuschen der Muthine und der Danen* LUB I, 375. 1290 m. die *Dane* LReim 3640. Akmena — *Dane* (L. Enc. I, 72 psl.)

Lietuvis daktarantas Salys savo disertacijos 181 p. aiškina, kad 14 — 15 amž. į Klaipėdos kraštą besiveržę (!) lietuviai perėmė kursiškos kilmės Danjos vardą. 3. *Mantenitė* — gyvenvietė Pilsatės šiau-

rėje, 9 km. į rytus nuo Palangos. Vėliau išnyko.

1253 m. *Maycinėlė* (Maitenitė) = *Mantenitė* LUB I, 334.

4. *Palanga*. 1253 m. *Palange*, *Palanghen* LUB I, 327, 334.

1258 m. *de Palangen* LUB I, 417. *Langas* į jūrą, vieta — palangė.

D. *Gyvenvietės, kurios atsirado Ordino valdymo laikais*

Ordino valdymo laikais išsyrkėjo tokios naujos Klaipėdos srityje gyvenvietės:

1) *Tauralaukiai* — mūsų laikų du dvarai ir plytinė, 5 km. į šiaurę nuo miesto.

1462 m., kuomet Klaipėdą vėl valdė Litvonijos kardininkai, kardininkų magistras užrašė Tauralaukių apylinkę vokiškam kolonistui Andreas Schorppen. (Užrašymo dokumento — privilegijos nuorašas buvo Klaipėdos miesto archyve.) *Literatūra*, Nr. 11, p. 48/49.

2) *Karališkiai* — kaimas ir dvaras 8 km. į rytus nuo Klaipėdos.

1462 m. viršuje minėtame Tauralaukių užrašymo dokumento raštininkui buvo lietuviškai pranešta, kad Tauralaukių apimtis siekia lietuvių savininko Karaliaus žemę. Raštininkas šį pranešimą išvertė į vokiečių kalbą ir į Tauralaukių privilegiją įrašė "gegen den kenigen lande". Tai yra pirmas Karališkių dokumentas. *Literatūra* Nr. 11, p. 48.

3) *Labrenčiskiai* — 5 km. į šiaurę nuo Klaipėdos.

1486 m., pirmadienį po Jono krikštytojo dienos, Nėgelių smuklininkui Martin Strohkirch užrašomas Tauralaukių apylinkėje dviejų ūbų ūkis, esąs tarp Morės tilto ir Kalotės tilto. (*Ordensfoliant* 237, p. 241 — 243).

1698 m. našlė Frank pardavė šitą ūkį su namais Kalotės seniūnui Martin Labrenz. (*Ordensfoliant* 238, p. 286/287) Nuo anų laikų iki 1944 m. šita vieta buvo Labrencių šeimos valdoma.

4) *Hans Gibbisch* — *Gediminų* 355 ha *dvaras* (*Göltzöfen*), netoli Klaipėdos.

1503 m. ten minimas tūlas Hans Gibbisch. Nuo 1657 m. šita vieta vokiečių vadinama *Göltzöfen*. *Literatūra* Nr. 10, p. 57/58.

5) *Nemerzatė* — kaimas ir karčiama prie Baltijos jūros. Keletą km į pietus nuo Palangos.

1504 m. vokiečiui Wilhelm von Mehlen užrašoma Nemerzatės karčiama kulmiškomis teisėmis. Kartu jam buvo išduota žvejybos privilegija. *Ordensfoliant* 235, p. 6/7.

6) *Spencelė* — 1509 m., ketvirtadienį po Reminescerės buvo išrašyta Spencelės karčiama privilegija. *Ordensfoliant* 233, Nr. 175.

1524 m., trečiadienį po šv. Jono krikštytojo, karčianninkui dar pridėjo du ūbų pievų "uff Mellen Haben" *Ordensfoliant* 235, p. 142.

7) *Stankaičiai* — 1511 m. Stankui Budwickui užrašė karčiama "vffer Wewerszen" ir keltą per upę kulmiškomis teisėmis. *Ordensfoliant* 235, p. 127.

8) *Minge Krug* — 1511 m. Klaipėdos komitūras Michel v. Schwaben užrašė nekuriam George Kuschel karčiama ir keltą per Minge kulmiškoms teisėmis. Vietovė buvo ir George Kuschellen bei Moliniai vadinama. *Literatūra* Nr. 10, p. 78.

9) *Ventė* — *Windenburg*, kaimas Šilutės apskrityje.

1360 m. Ordino maršalas Henning v. Schindekopf pastatė pilį prie Kuršių Marių, Ventės raga.

1541 *Winburgk*, Ospr. *Foliant* 6656.

1554 *Windeburgk*, Ostr. *Fol.* 6672.

Po Antrosios Torunės taikos 1466 m. šita pilis nustojo kariškos reikšmės. Be to, ji buvo nelaimingoje vietoje pastatyta. Pastovėjusi apie 200 metų, ji 16 amžiuje nugrimzdė į Marias.

10) *Vitė* — *Bommelsvitte*, Klaipėdos priemiestis.

SRP III, p. 300 mini kokią tai "žvejybą" netoli Klaipėdos miesto. Kai kurie istorikai yra linkę manyti, kad tai galėjo būti Vitėje. Vitės vardas "Viteze" yra 1437 m. minimas *Ordens Foliant* 130, p. 98. Vėliau Vitė ilgai priklausė prie Tauralaukių. (Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012
Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9
tikiai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef.: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmluck 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais ir penktadieniais nuo 1-5, treč.
ir sekmadieniais tik susitarus.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadieniais uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien. antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 8 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir sekmadien-
iais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofiso telefonai: 2750 WEST 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofiso telefonai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmluck 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123,
jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatų, protezų, med. bap-
daičių. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
2850 WEST 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

SPORTAS

1971 m. Š. Amerikos Pabaltiečių
ir Liet. Lengv. Atl. pirmenybės
Virš 100 sportininkų dalyvavo
1971 m. Š. Amerikos lietuvių ir
pabaltiečių lengvosios atletikos
pirmenybėse š. m. rugsėjo 11 d.
Clevelande. Pabaltiečių pirm-
enybės vyko tik prieauglio B. (14-
15 m.), C. (12-13 m.) ir D. (že-
miau 12 m.) klasėse, iš kurių
pasekmų buvo išvestos ir lietu-
vių pirmenybės. Vyru, moterų
ir jaunių A. (16-18 m.) klasėse
buvo praversta tik lietuvių pirm-
enybės, dalyvaujant svečių teisė-
mis vietinių ukrainiečių.

Puikūs Cuyahoga Community
College stadionas ir gražus oras
sudarė beveik idealias sąlygas
pasiekti visai ellei gerų pasek-
mių. Lietuviai sudarė apie pusę
visų dalyvių, atstovaudami iš-
imtinai Clevelando žaibo ir To-
ronto Aušros klubus.

Vyrų ir moterų klasėse iški-
liai pasirodė bėgikė ir šuolininkė
Rita Čyvaitė (Žaibas), mūsų
veteranas sprinteris Edvardas
Aleksėjūnas (Chicago) ir meti-
kas Arvydas Barkauskas (Lon-
dono Tauras), tuo tarpu kai jau-
nių A klasėje dominavo žaibie-
čiai, sprinteris Saulius Prem-
eneckas ir metikas Šarūnas Stem-
pužis.

Prieauglio klasėse iš mūsiš-
kių ryškiau pasirodė aušriečiai,
sprinteris A. Tumosa ir šuoli-
ninkas A. Grigonis — jaunių B.
klasėje, bėgikės Daiva Marcin-
kevičiūtė ir Laima Švarcaitė (abi
Žaibas) — mergaičių B. klasėje,

Zaidynėse buvo 2 pagerinti ir
2 pakartoti Š. Amerikos lietuvių
rekordai: žaibietė Rita Čyvaitė
pagerino sau pačiai priklausantį
200 m. bėgimo rekordą, prabėg-
dama per 26.0 sek. (buvo 26.4
sek.).
LSK Žaibo moterų 4x100 m.
estafetė (D. Miškinytė, E. Gie-
draitytė, K. Vaivadaitytė ir R. Čy-
vaitė) prabėgo per 53.6 sek., pa-
gerindamos savo pačių 1970 m.
pasiektą rekordą (54.1 sek.).

Rita Čyvaitė taipogi prabėgo
100 m. per 12.5 sek., pakartoda-
ma Gražinos Ignaitytės (Londo-
no Tauras) 1969 m. pastatytą
rekordą ir 80 yd. klišūnį per
10.8 sek., pakartodama savo pa-
čios šiais metais pasiektą rekor-
dą.

Iškilmingiausiais lengvaatle-
tais kiekvienoje klasėje buvo pri-
pažinti šie sportininkai: E. Alek-
sejūnas (Chicago) — vyrų, Ri-
ta Čyvaitė (Žaibas) — moterų,
Saulius Premeneckas (Žaibas) —
jaunių A. A. Tumosa (Auš-
ra) — jaunių B. K. Heinar (es-
tė) — mergaičių B. M. Grimba
(latvis) — jaunių C. Rūta Ma-
želytė (Žaibas) — mergaičių C.
A. Pulcinš (latvis) — jaunių
D ir Dalia Miškinytė (Žaibas) —
mergaičių D.

Varžybas sklandžiai pravedė
LSK Žaibas, per specialų orga-
nizacinį komitetą, vadovauja-
mas Vl. Čyvo. Clevelando vi-
suomenė parėmė žaidynes mora-
liškai ir finansiniais.

CLEVELAND. OHIO
Spalio mėn. 17 d. įvyks kari-
ninko Juozapavičiaus vardo Cle-
velando šaulių kuopos vėliavos
pašventinimo iškilmės, į kurias
atsilankys LEST Centro Valdy-
bos nariai, Chicago, Detroito,
Cicero ir Toronto šaulių kuopų
atstovai.
Iškilnių pradžia numatyta 10
val. 30 min. Šv. Jurgio parapijos
bažnyčioje. Pašventinimo apei-
gas atliks ir pritaikintą pamoks-
lą pasakys parapijos klebonas
kun. B. Ivanauskas.
Juozas Krygeris

LONG BEACH, CALIF.
Parengimo pelnas
Lietuvių Fondui
Lietuvių Fondo Long Beach
apylinkės Vajaus Komitetas ren-
gia rudens karnavalą spalio mėn.
30 d. 6 val. vak. Machinist Build-
ing saleje, 728 Elm Ave., Long

ARTEJANČIAME NAUJIENŲ BANKETE
VITALIS ŽUKAUSKAS
SEKMADIENĮ, ŠIŲ METŲ SPALIO 31 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALEJE, 7254 W. 63rd ST.
Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.
Šokiams gros George Joniko orkestras.
Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 S. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100.
Pradžią 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artejančiame
NAUJIENŲ BANKETE

bei bėgikės Rūta Maželytė, C. Ba-
jorinaitė ir visapusiška Kristina
Rociūnaitė (visos Žaibas) —
mergaičių C klasėje.
Klubiniai lietuvių pirmeny-
bės visose klasėse kartu laimėjo
LSK Žaibas, kuriems teko Atei-
tininkų Federacijos Pereinamoji
Taurė, įsteigta 1958 m. LSK Žai-
bas taip pat išėjo nugalėtoju ir
suaugusių klaseje, už ką teko
LB-nės New Yorko Apygardos
1963 m. įsteigta Pereinamoji
Trofėja, bei prieauglio klasėse,
kur buvo varžomasi dėl Dr. Al-
girdo Nasvyčio Pereinamosios
Taurės, įsteigtos 1966 m.

Varžybose buvo atsieta 29
lietuvių pirmenybių rekordai iš
kurių 9 yra naujos rungtys. Prie-
auglio klasėse buvo pasiekta 19
pabaltiečių pirmenybių rekordų,
kurių skaičiuje yra 9 naujos
rungtys.

Zaidynėse buvo 2 pagerinti ir
2 pakartoti Š. Amerikos lietuvių
rekordai: žaibietė Rita Čyvaitė
pagerino sau pačiai priklausantį
200 m. bėgimo rekordą, prabėg-
dama per 26.0 sek. (buvo 26.4
sek.).
LSK Žaibo moterų 4x100 m.
estafetė (D. Miškinytė, E. Gie-
draitytė, K. Vaivadaitytė ir R. Čy-
vaitė) prabėgo per 53.6 sek., pa-
gerindamos savo pačių 1970 m.
pasiektą rekordą (54.1 sek.).

Rita Čyvaitė taipogi prabėgo
100 m. per 12.5 sek., pakartoda-
ma Gražinos Ignaitytės (Londo-
no Tauras) 1969 m. pastatytą
rekordą ir 80 yd. klišūnį per
10.8 sek., pakartodama savo pa-
čios šiais metais pasiektą rekor-
dą.

Iškilmingiausiais lengvaatle-
tais kiekvienoje klasėje buvo pri-
pažinti šie sportininkai: E. Alek-
sejūnas (Chicago) — vyrų, Ri-
ta Čyvaitė (Žaibas) — moterų,
Saulius Premeneckas (Žaibas) —
jaunių A. A. Tumosa (Auš-
ra) — jaunių B. K. Heinar (es-
tė) — mergaičių B. M. Grimba
(latvis) — jaunių C. Rūta Ma-
želytė (Žaibas) — mergaičių C.
A. Pulcinš (latvis) — jaunių
D ir Dalia Miškinytė (Žaibas) —
mergaičių D.

Varžybas sklandžiai pravedė
LSK Žaibas, per specialų orga-
nizacinį komitetą, vadovauja-
mas Vl. Čyvo. Clevelando vi-
suomenė parėmė žaidynes mora-
liškai ir finansiniais.

CLEVELAND. OHIO
Spalio mėn. 17 d. įvyks kari-
ninko Juozapavičiaus vardo Cle-
velando šaulių kuopos vėliavos
pašventinimo iškilmės, į kurias
atsilankys LEST Centro Valdy-
bos nariai, Chicago, Detroito,
Cicero ir Toronto šaulių kuopų
atstovai.
Iškilnių pradžia numatyta 10
val. 30 min. Šv. Jurgio parapijos
bažnyčioje. Pašventinimo apei-
gas atliks ir pritaikintą pamoks-
lą pasakys parapijos klebonas
kun. B. Ivanauskas.
Juozas Krygeris

LONG BEACH, CALIF.
Parengimo pelnas
Lietuvių Fondui
Lietuvių Fondo Long Beach
apylinkės Vajaus Komitetas ren-
gia rudens karnavalą spalio mėn.
30 d. 6 val. vak. Machinist Build-
ing saleje, 728 Elm Ave., Long

Beach. Visas pelnas skiriamas
Lietuvių Fondui. Lietuvos kon-
sulas p. Dr. Julius J. Bielskis pa-
sakys kalbą Lietuvių Fondo rei-
kalui.
Bus meninė programa — "Iš-
laisvintos moterys". Tekstas ir
režisūra Dailos Mackalienės.
Programą atlieka: Ragina Aukš-
tikalnytė, Janina Čekanauskienė,
Ona Deveikienė, Vytis Jatu-
lienė, Dalia Mackalienė ir Rai-
sa Urbonienė. Pianinu palydi
muzikė Ona Metrikienė ir Vla-
das Gylis akordeonu. Veiks bu-
fetistas, bus šokiai.
Įėjimas (įskaitant vašes) tik
2 dol. Vaikams 1 dol.

Maloniai kviečiami visi lietu-
viai ir jų draugai dalyvauti pa-
rengime. Tuo paremsite kilnų
tikslą — Lietuvių Fondą. Paren-
gimo metu bus primami įnašai
į Lietuvių Fondą ir bus paskelb-
ti visi Lietuvių Fondo nariai
Long Beach apylinkėje. Taipogi
jie bus paskelbti ir spaudoje.
D. Mekišius

Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI
★
— Krakiškių Draugiško Klubo po-
stotoginis susirinkimas įvyks sekma-
dienį, spalio 17 dieną 2 val. popiet
Broniaus Barikadų namuose, 6919 So.
Artesian Ave. Visi nariai prašomi
atsilankyti, nes yra svarbių reikalų
aptarti.
Eugenija Strungys, nut. rašt.

— Marquette Parko Lietuvių Namų
Savininkų Organizacijos narių susir-
kimas įvyks spalio 15 dieną, penkta-
dienį, 7:30 val. vak. 6820 So. Wash-
tenaw Ave. Yra labai svarbių reikalų
aptarti, liečiančių mūsų koloniją, na-
mų savininkus ir kitus gyventojus.
Yra pakviesti Chicago's Taupymo ben-
drovės prez. Philomena Pakel ir atsa-
kingas policijos pareigūnas. Bus pra-
šoma, kad jis darytų žygį sustiprinti
saugumą mūsų apylinkėje. Narius ir
svečius prašome gausiai dalyvauti, ra-
šyti naujais nariais ir stiprinti mūsų
organizacijos pajėgumą, rūpinkimės
savo kolonijos saugumu ir išlaikyti-
me ją savo rankose.
Stasys Patlaba

**PLEASE
BE
CAREFUL!**
Only you
can prevent
forest fires!
REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėles ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220
GUŽAUSKŲ
GĖLĖS VISOMIS PROGOMIS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago's
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139
STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

Siu metų Balfo vjaus globėja, Chicago Savings and Loan Association prezidentė Philomena Pakel įteikia vjaus atidarymo progą 200 dol. čekį Chicago Balfo apskr. pirm. V. Šimkui. P. Malėtos nuotrauka

JURGIS JANUSAITIS

DU ŠIMTAI SAVANORIŲ

Šiais metais oficialiai didysis rudens Balfo vjaus buvo pradedamas spalio mėn 3 d. vjaus globėjos, Chicago Savings and Loan bendrovės prezidentės Philomenos Pakel surengtomis vjausmės Balfo nuolatiniams ir nuosirdiems talkininkams — aukų rinkėjams bei Balfo veikėjams.

Ta proga pasakyta sveikinimo ir linkėjimų kalbą. Kalbėjo Chicago Balfo pirmininkas V. Šimkus, LB Vidurio apygardos pirmininkas Jonas Jasaitis, Chicago ALTo pirmininkas Julius Pakalka, Balfo veikėja Marija Rudienė ir kiti. Tačiau ypatingai gražiu žodžiu šalpos darbą vertino pati šių metų Balfo globėja Philomena Pakel ir čia pat savo žodžio sutvirtinimui įteikė dviejų šimtų dol. čekį.

Vjaus globėja Philomena Pakel, dabartinė Chicago Savings and Loan Ass prezidentė, čia gimusi ir augusi lietuvaitė. Tačiau ji gerai pažįsta lietuviškuosius reikalus ir ryžtasi nuosirdžiai bendradarbiauti su lietuviais, ką rodo ir toks nuosirdus Balfo talkininkų priėmimas ir aukos paskyrimas.

Jų turime net du šimtus Chicagoje. Ir Balfas gali didžiulius taisyti tyliaisiais pionieriais, kurie daugelį metų dirba šalpos darbą, vis dar nepavargdami.

O štai dar vienas gražus pavyzdėlis. Įsidėmėtinai ir atmintinas: Vjaus atidarymo vjaus metu Klemas Juškevičius iš Brighton Parko visai nuosirdžiai dėsto: Ar atsimename alio dienas Vokietijoje? O kaip norėjome būti sotūs ir viską žadėjome, kad tik sušvystų laimingesnė diena. Sulaukėme. O dabar ar atsimename alkanuosius? Ar neverta kiekvienam iš mūsų paaukoti bent vienos dienos uždarbį. Tuo tarpu aš iš savo kuklių darbininko pajamų Balfui skiriu 50 dol. — dėstė ramaus būdo vyras, paprastus darbininkas, net neturįs didelių išteklių.

Klemas Juškevičius mums visiems gali būti gražiu pavyzdžiu artimo meilės darbe. Šia proga norėtų prisiminti ir šiaurinėje miesto dalyje tebegyvenančius lietuvius. Kaip atsimename ten sunykto lietuvių parapiją, net ir pats klebonas kažkur dingęs, tačiau Balfas liko gyvas, nepajudintas ir dabar dar sėkmingai ten tebeveikia Balfo 95 skyrius, kuriam vadovauja nenuilstanti pirmininkė M. Morkūnienė. O kai ateina vjaus ji su darbuoju Momkum aplanko ten gyvenančius lietuvius ir dar surenka po keletą šimtų dolerių aukų. O rinkimo darbas nepavydėtinai, nes ir pati lietuvių kolonija labai išretėjusi.

Tik tokių pasiūlytųjų dėka Chicago Balfas kasmet surenka virš dvidešimt penkių tūkstančių aukų.

O kai sutinku gatvėmis žyguojančius Balfo talkininkus, jų veiduose maloni šypsena, ryžtas. Jokio nuovargio. Nes jie dirba kilnų, kiltų laimė, darbą. Ir, sako, šiais metais esanti gera pradžia. Nuosirdžiai lietuvių aukų rinkėjus priima, net dvigubai šiais metais auks. Net ir stambių aukotojų surandama. Apie juos ir pakalbėsime sekančią kartą.

O dabar dviem šimtam savanorių linkėtina sėkmingos pergalės mūšyje su vargu.

— Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos 1970-71 mokslo metų tėvų komitetas pasiskirstė pareigomis sekančiam Liudas Kirkus — pirm., Jonas Mockaitis — išd., Nijolė Banienė — sekr., Žibutė Žiupsnienė — parengimų vad., Nijolė Kairienė — metraščiui, Aladona Totoraitienė — ryšininke su mokytojais ir Juozas Dedinas — informacijai. Pirmajame posėdyje dalyvavo mokyklos direktorius Juozas Masilionis ir revizijos komisijos narys Liudas Kairys. Posėdis buvo prarastas darbingoje ir vieningoje nuotaikoje.

— Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdyba savo posėdį turėjo š. m. spal. 9 d. ALTo patalpose. Plati ALTo veikla visuomet turi aktualų klausimą.

viso nėra Chicagoje. Manoma, kad tokių "mirusių sielų" mokinių esama apie 150.

Matuoja bažnyčios varpų triukšmą

Chicago teisėjas įsakė triukšmą inspektoriams išmatuoti Šv. Petro bažnyčios 5440 W. Diver sev. varpų keliama triukšmą. Keli šimtai tos apylinkės gyventojų pasiskundė teisėjui, kad varpai kelia didelį triukšmą, jie skamba per dažnai ir per ilgai. Nuo rugpjūčio 11 d. varpai buvo nutildyti, tačiau teisėjas prieš darydamas dėl to skambinimo sprendimą, įsakė triukšmą inspektoriams specialiais aparatais išmatuoti varpų skambėjimą ir nustatyti, kiek decibalių tas triukšmas sukelia.

Prezidentas žada atvykti į Chicago

Prezidentas Nixonas lapkričio 9 d. atvyks vėl į Chicago, kur jis šiais metais buvo jau keturis kartus, į respublikonų partijos pietus, kur viena lėktuvė kainuos 500 dol. Prezidento garbei pietus rengia 20 miestų, tačiau jis lankysis tik Chicagoje ir New Yorke. Pietų pirmininkas yra gubernatorius Ogilvie ir sen. Percy.

Respublikonai kalba, kad Illinois atėinančiuose rinkimuose gali daug nulemti, todėl prezidentas noris laimėti šios valstijos balsotojų simpatijas.

Miestas pagerbė simfoninį orkestrą

Ketvirtadienį Chicago miesto pagerbė ir pasveikino iš gastrolių sugrįžusį Chicago Simfoninį orkestrą, kuris susilaukė labai palankių kritikų atsiliepimų Europos spaudoje. Orkestras esąs vienas geriausių visame pasaulyje.

Chicago mero suruošė orkestrui pagerbti parodą miesto centre, o vakare pietus. Orkestrui narius pagerbė ir miesto taryba specialiuose ceremonijose City Hall. Naujas orkestras sezonas irgi prasidėjo ketvirtadienį. Tikimasi, kad pasisekimai užsieniuose atsilieps ir Orchestra Hall lankytojų skaičiui.

TRUMPAI

— Raimundas Grigaliūnas, Cicero, Ill. gyventojas eilę metų dirba Bell & Howell įmonėje kaip braižytojas. B. & H. kompanija turi virš 12,000 darbininkų, kurie gamina foto ir filmavimo aparatus. Minima kompanija turi savo skyrių Japonijoje. R. Grigaliūna, kaip gabų braižytoją kompanija pasiuntė į Japoniją 6 savaitėms atlikti tam tikrus braižymo darbus. Grįždamas namo sutoti kelioms dienoms Havajuose aplankyti savo gimtinę Bronę Jameikę, kuri neperseniausiai išvyko ten pastoviam apsigyvenimui.

— Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos 1970-71 mokslo metų tėvų komitetas pasiskirstė pareigomis sekančiam Liudas Kirkus — pirm., Jonas Mockaitis — išd., Nijolė Banienė — sekr., Žibutė Žiupsnienė — parengimų vad., Nijolė Kairienė — metraščiui, Aladona Totoraitienė — ryšininke su mokytojais ir Juozas Dedinas — informacijai. Pirmajame posėdyje dalyvavo mokyklos direktorius Juozas Masilionis ir revizijos komisijos narys Liudas Kairys. Posėdis buvo prarastas darbingoje ir vieningoje nuotaikoje.

— Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdyba savo posėdį turėjo š. m. spal. 9 d. ALTo patalpose. Plati ALTo veikla visuomet turi aktualų klausimą.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

OFFICE JANITOR

4 to 6 Hours per Day. 5 Days a week. Good opportunity for retired or semi-retired man. Steady employment. Located at 47th and Kedzie.

Experience preferred but not necessary. Earn \$5 to \$9 Dollars per week. For more information and appointment for interview

CALL TOM SHORT 847-6565

EXPERIENCED ASSEMBLY WELDER Must be able to work from blueprints. Good pay. AUTOQUIP CORPORATION 1140 So. Washtenaw 826-5353 — ext. 33

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

WANTED

BABYSITTER Must live-in, some House-keeping. Room & Board. \$120 per Month. 339-2499

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

WORKING COUPLE NEEDS COMPANION - HOUSEKEEPER For elderly man & two school age children. Live in or go. Salary open. Some English necessary. PARK RIDGE 692-3649

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMI 2 miegamieji kambariai dviem suaugusiems vyrams. 3348 So. Lowe. 2-raš aukštas. Tel. YA 7-9438.

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir Įrenginiai

PARDUODAMI IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI 40% iki 50% nuolaida. Galima pirkti talimis ir išsimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.

SOUTHWEST FURNITURE CO. TEL. GR 6-4421 6200 So. WESTERN AVE

my. Kaip žinome, dėka ALTo os pastangų pradėjo veikti Amerikos Balso transliacijos į Lietuvą. Todėl ALTA š. m. spal. 7 d. surengė Washington D. C. 20 metų transliacijų suaktyvės priėmimą. Ta proga ALTo delegacija lankėsi valstybės departamente ir pas prezidento patarėjų ir nagrinėjo Lietuvos diplomatinės tarnybos testinimo galimybes. Aptartas ir etnininių grupių veiklai remti įstatymo pravedimas. Ryšium su pasauliniais įvykiais iškyla ir laisvinimo bylos naujos problemos.

— Dail. Anastazijos ir Antano Tamošiūčių, gyv. Kanadoje, audinių ir taptybos darbų paroda įvyks spalio 30 — lapkričio 13 d. Bostono miesto parodų salėje.

— SLA 14-ia Kuopa, Cleveland, Ohio, šiemet švenčia 70 metų sukaktį. Ta proga spalio 31 d. Čiurlionio ansamblio namuose yra ruošiamas iškilmingas minėjimas ir banketas. Dalyvaus SLA prez. Povilas P. Dargis, sekr. Algirdas Budreckis ir artimų apylinkių tos organizacijos veikėjai. Kuopos pirm. yra Vytautas Brazulis. SLA davė paskolą Čiurlionio ansamblio namų statybai.

— Lietuvių Radijo Forumas, Balfo vjaus proga, šį šeštadienį, spalio 16 d. 8 val. vak. pateiks įdomią programą, kur Balfo direktoriai su svečiais turės vjaus reikalų pokalbį, o jaunimas atliks meninę dalį. Dainuos Rūtos ratelio alumnų choras ir bus suvaidintas radijo vaizdelis, kuri atliks: V. Kerelytė, N. Sparkytė, D. Narutytė, R. Degutytė, R. Kaveckaitė, L. Jaunūtė ir moksleivis J. Juozavičius. Programai vadovaus Rūtos ratelio pirm. G. Čespaitytė.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VJSU INFORMACIJŲ, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PROspect 8-2233

SAVO NAMAI NE ŠALA

5 BUTŲ AUKŠTAS MORAS. 50 lotas. 3 guto mūrų garažas. Naujas

gazu šildymas. Aluminium langai. Apie \$8,000 nuomos. Pusė bloko nuo

parko. \$46,000.

2 BUTŲ GRAZUS MORAS. Beveik

kaip naujas. Aluminium langai, įrengtas šilumos beismantas. Naujas garažas. Blokas nuo parko. \$38,500.

3 BUTŲ 1½ AUKSTO MORAS. Gazu šildymas. Geros pajamos. Gražūs butai. Garažas. Arti ofiso. \$34,000.

6 KAMBARIŲ MORAS. Kabinetu virtuvė. Moderni vonia. Naujas gazu šildymas. Garažas. Arti mūso. — \$19,000.

9 KAMBARIŲ modernus bungalow. Liuksusinė vonia, kabinetu virtuvė. Pilnai įrengtas beismantas. Židynys. Šildymas gazu. Nauji kilimai. 2 auto garažas. Marquette Parke. \$28,000.

4 BUTŲ gražus mūras. 4 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Aluminium langai. Prie Maria High. — \$42,700.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, skienas ir pastogė, centrinis šildymas, garažas, Brighton Parke.

2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell.

PUKUS BUNGALOW. Įrengtas skienas, garažas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave.

MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.

3 BUTAI ir biiznio patalpa Marquette Parke.

VALGYKLA su namu ir visais įrengimais. Judri vieta.

SIUNTIJAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. WEDZINSKAS, 4046 Ashlar, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5882

ANICETAS GARBAČIAUSKAS, sav

BRIGHTON
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME LOANS INSURED SAVINGS

Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-8248

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresatui, jei pasiūsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608